

Kommune- barometeret

ENDELIG UTGAVE | Oppdatert 18. august 2021

1833 Rana

183. plass | 18 Nordland

ANNONSE

1 av 3 kommuner låner grønt

Se hva som skal til for at din kommune skal få et grønt lån på
www.kbn.com/gronn

KBN

Innhold

Innledning	4
Hovedanalyse	6
Totalrangering	8
Topplisten	8
Bunnlisten	9
Tabeller	10
Grunnskole	11
Pleie og omsorg	15
Barnevern	19
Barnehage	24
Helse	29
Sosialtjeneste	34
Kultur	38
Miljø	42
Saksbehandling	46
Vann, avløp og renovasjon	51
Økonomi	56
Kostnadsnivå	61
Nabokommunene	65
Grunnskole	66
Pleie og omsorg	71
Barnevern	76
Barnehage	79
Helse	83
Sosialtjenesten	86
Kultur	89
Miljø	92
Saksbehandling	95
Vann og avløp	97
Økonomi	101
Kostnadsnivå	104
Toppl plasseringer per nøkkeltall	106
Grunnskole	106
Pleie og omsorg	125
Barnevern	144
Barnehage	157
Helse	170
Sosialtjenesten	184
Kultur	195
Miljø	206
Saksbehandling	217
Vann og avløp	225
Økonomi	239
Kostnadsnivå	250

KBN Den norske stats
kommunalbank

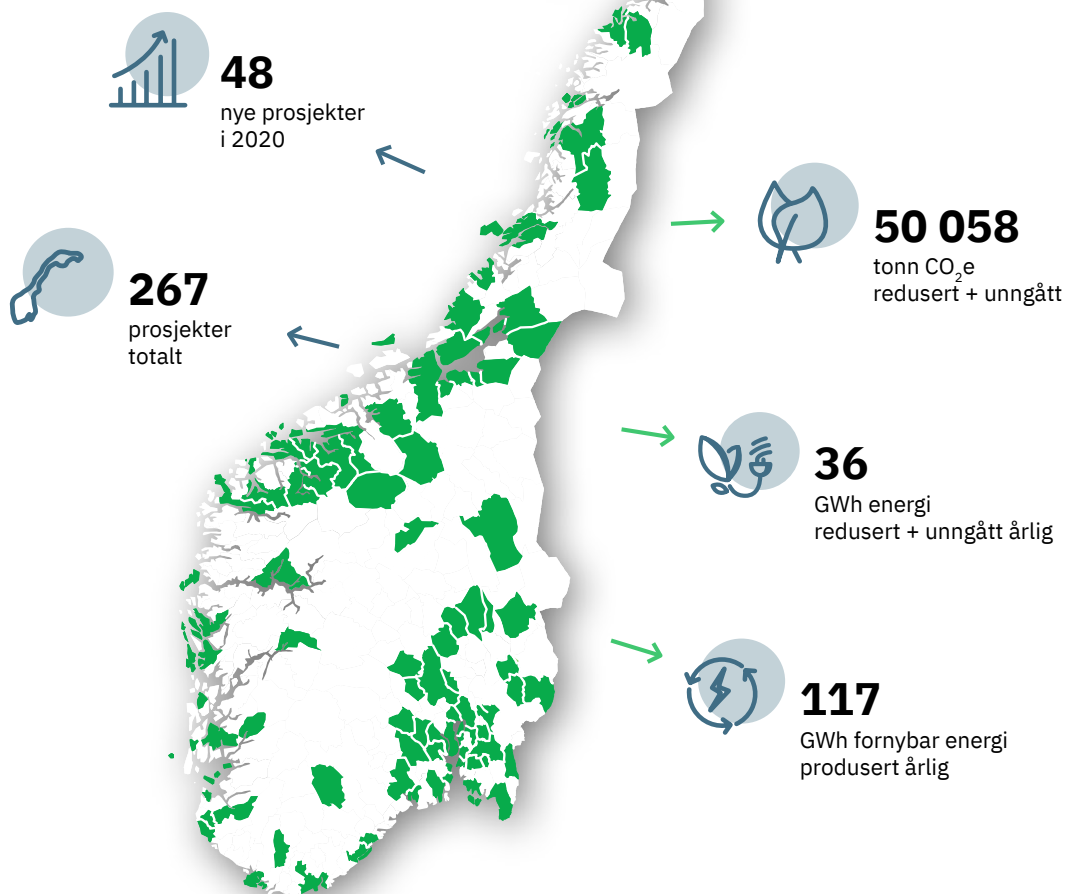
6 milliarder i nye grønne lån – 50.000 tonn CO₂ spart

Ved utløpet av 2020 hadde vi utestående rekordhøye 28,5 milliarder kroner som har gått til 267 kommunale prosjekter med en tydelig klimaambisjon i hele Norge.

Grønne investeringer gir lavere rente i KBN.

Les mer om miljøeffektene av våre grønne lån og hva som skal til for at din kommune skal få grønt lån her:

www.kbn.com/gronn

Kartet viser kommuner med grønne lån i KBN per 31.12.2020. I alle klimagassberegninger er det lagt til grunn en utslippsfaktor på 315g CO₂e per kWh elektrisitet, som er anbefalt utslippsfaktor i «Nordic Public Sector Issuers' Position Paper on Green Bonds Impact Reporting».

Kommunebarometeret 2021

Den endelige utgaven av Kommunebarometeret 2021 er klar!

Også i år har redaksjonen i Kommunal Rapport hatt en hektisk innspurt i arbeidet med å samle inn og organisere 1,8 millioner datapunkter, fordelt på 356 kommuner og totalt 250 000 nøkkeltallverdier.

Rapporten du leser her er oppdatert med disse nyeste tallene fra SSB og en rekke andre kilder.

Vinneren av årets kommunebarometer ble **Kongsberg kommune**, men med **Ulstein kommune** hakk i hæl. Faktisk er det poengmessig så tett mellom disse to kommunene at de for alle praktiske formål deler plassen. Bare 0,0023 poeng skiller de to kommunene fra hverandre!

Justering for inntekter og utgiftsbehov

Poengsummen p for hver kommune, er justert for kommunens inntektsnivå med utgangspunkt i tallene for frie inntekter fra KMD. Disse er på sin side korrigerert for kommunens utgiftsbehov.¹

Vi legger til utbytte, som er hentet fra SSB, og dividerer totalsummen på folketallet. Deretter regner vi ut faktoren f som kommunens andel av gjennomsnittet – slik at når $f = 1$ så betyr det at kommunen ligger akkurat på snittet.

Det øverste kvartilet av poengsummen justeres opp eller ned, avhengig av f , men ingen kommuner blir justert ut over en maksimal faktor på 1,3.

Kommuner med høyere inntekter ($f > 1$) får redusert poengsummen, mens kommuner med lave inntekter ($f < 1$) får hevet poengsummen. Justert poengsum p_{adj} regnes ut etter følgende formel:

$$p_{adj} = p \left(\frac{4 - \min(f, 1.3)}{3} \right)$$

Fordi vi bruker de korrigererte tallene fra KMD, vil kommunens utgiftsbehov inngå i justeringen. For kommuner som har fått oppjustert inntekten på grunn av lavt utgiftsbehov (de er "billigere" å drive), vil justert poengsum p_{adj} tendere mot lavere verdier. For

kommuner som har fått nedjustert inntektene sine på grunn av høyt utgiftsbehov (de er "dyrere" å drive), tenderer p_{adj} mot høyere verdier.

Nye og gamle kommunenumre

Flere kommuner har slått seg sammen, og enda flere har fått nytt kommunenummer siden sist. Vi har valgt å beholde tidsseriene så langt det lar seg gjøre, etter følgende regler:

- Gamle kommunenumre er koblet direkte til nye der det ikke er snakk om en sammenslåing, men et 1:1-forhold mellom gammelt og nytt kommunenummer.
- Hvis flere kommuner har slått seg sammen til én, kobler vi mot det gamle kommunenummeret til den kommunen som hadde samme navn som den nye kommunen.
- Dersom den nye kommunen ikke deler navn med noen av de gamle kommunene, har vi valgt å bryte tidsserien.

Kommunebarometeret bruker for øvrig geografiske datasett fra Kartverket for å finne historiske kommunenumre innenfor et gitt geografisk område, og for å liste opp nabokommuner.

Av ting å merke seg i årets kommunebarometer, er at vi noen steder i analysene opererer med begrepet "gjennomsnittlig verdi" av et nøkkeltall. Her er det viktig å være klar over at tallet kun beskriver sentralendensen for de utregnede resultatene. Det må ikke leses som et aggregert landsgjennomsnitt av nøkkeltallet.

Det samme gjelder for feltene som viser gjennomsnittlig verdi av prosenter og andeler i nøkkeltalltabellene.

Noen nøkkeltallverdier kan virke påfallende ved første øyekast. Ofte skyldes dette forhold som ikke alltid fanges opp i formlene.

For eksempel finnes det kommuner som har mer enn 100% andel beboere på sykehjem med omfattende pleiebehov. Dette kan skyldes at kommunen inkluderer beboere ved andre typer institusjoner enn bare sykehjem tallene de rapporterer til SSB – eller det kan være en underrapportering av antallet sykehjemsbeboere som følge av at kommunen kjøper sykehjems plasser fra nabokommuner.

¹www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/kommuneokonomi/inntektssystemet-for-kommuner-og-fylkeskommuner/utgiftskorrigerede-frie-inntekter/id547765/

Historiske tall

Tabellene i hver sektor går fem år tilbake, og gir grunnlag for å se hvordan utviklingen i kommunen har vært over tid.

Vi viser historisk karaktersetting og rangering for hvert nøkkeltall, men verdiene er ikke identiske med utregningene som ble publisert i tidligere års kommunebarometre. Dette skyldes at femårshistorikken baserer seg på den nyeste beregningsmodellen. Antall kommuner, vektning og enkelte formler er endret siden forrige publisering.

Fordi vi ønsker at tallene i de sektorvise tabellene skal bli mest mulig sammenlignbare, også over tid, gjøres utregningene på nytt ved hver eneste oppdatering av barometeret.

Som en følge av dette, kan ikke karakterer og rangeringer holdes direkte opp mot tidligere publiserte barometre.

Sladding av tall

I år, som tidligere, kan det være statistikk som mangler for enkelte kommuner. Dette er det ulike årsaker til. Det kan for eksempel være at den ikke har latt seg beregne, eller at tallene ikke finnes hos SSB på grunn av manglende innrapportering.

I noen tilfeller er ikke tallene publisert ennå, eller tidsserien de hører inn under kan være avsluttet.

Det kan også være at tall på kommunenivå er sladdet av konfidensialitetshensyn. Reglene for dette er betydelig innskjerpet med den nye statistikkloven, som trådte i kraft 1. januar 2021.

Som følge av lovendringen vil noen tabeller derfor være sladdet av SSB. Det gjelder kommuner der forholdene er små nok til at statistiske opplysninger direkte eller indirekte kan identifisere en statistisk enhet.

Sjekk utregningene selv

Utregningen av nøkkeltall skal være åpent tilgjengelig. Alle skal ha mulighet til selv å kontrollere resultatene Kommunal Rapport publiserer.

Derfor har vi lagt ut formlene for din kommune som del av et selvstendig sett med PDF-er. Du finner dem på samme sted som hovedrapportene.

På denne måten inviterer vi til debatt om Kommunebarometeret. Vi vet det er mange meninger der ute, ikke minst om hvordan vi kunne løst utfordringer med at nøkkeltallene ikke alltid fanger opp alle forhold ute i Kommune-Norge så godt som vi skulle ønske de gjorde.

Samtidig skal ikke Kommunebarometeret være en objektiv, statistisk "sannhet" om tilstanden i norske kommuner. Barometeret er et redaksjonelt produkt, basert på journalistiske vurderinger og analyser.

Vi gjør en uhøytidelig måling og rangering av norske kommuner, bygget på hva redaksjonen i Kommunal Rapport vektlegger som vesentlige kriterier. Det er viktig for oss å bruke autoritative datakilder. Utover det er det redaksjonen som står ansvarlig for utvelgelse, utregning og vektning.

Espen Andersen, utviklingsredaktør

Kontakt oss

Vi vil gjerne høre din mening om Kommunebarometeret. Har du forslag til forbedringer, mistanke om feil eller behov for hjelp med for eksempel abonnement og tilgang til tjenesten? Send beskjed til

barometer@kommunal-rapport.no

Spørsmål knyttet til individuelle nøkkeltall og utregninger kan også rettes direkte til journalist Thomas Frigård på

thomas@kommunal-rapport.no

Kommunebarometeret utgis av:

Kommunal Rapport
Boks 1940 Vika
0125 Oslo

Tlf.: 24 13 64 50

Utviklingsredaktør og ansvarlig for
Kommunebarometeret: Espen Andersen

Ansvarlig redaktør og administrerende
direktør: Britt Sofie Hestvik

Sammendrag

Rana havner på en **183. plass** i den endelige utgaven av Kommunebarometeret 2021 fra Kommunal Rapport.

Rana har ikke vært del av noen større kommunesammenslåinger i løpet av femårsperioden som er omfattet av Kommunebarometeret. Vi kan derfor anta at resultatene er nokså sammenlignbare over tid.

Grunnskole er første sektor i barometeret. Her ser vi rent generelt at andelen lærere som oppfyller kompetansekravene i norsk, engelsk og matematikk har økt nasjonalt de siste årene.

I Rana oppfylte 84,55 prosent av barneskolelærerne i norsk, engelsk og matematikk i 1.-7. trinn kompetansekravene i 2020. De beste kommunene ligger på 100 prosent. På ungdomsskolen oppfyller 77,89 prosent av lærerne i matematikk, engelsk og norsk nye krav til fordypning i fagene.

Har Rana satt et mål for når disse skal være ferdig etterutdannet?

Av dem som bor på sykehjem, er tendensen at 81,97 prosent har omfattende pleiebehov, hvis vi ser på den gjennomsnittlige prosentverdien for dette nøkkeltallet i 2020. Andelen øker klart over tid. Det indikerer at innsatsen fortsatt dreies mot hjemmebasert omsorg, og at man må være mer pleietrengende enn før for å få sykehjemsplass. Forutsatt at kommunen har gode tilbud på lavere trinn i omsorgstrappa, bør de fleste som bor på sykehjem ha omfattende bistandsbehov.

For Rana hadde 85,54 prosent av dem som bodde på sykehjem et omfattende bistandsbehov i fjor. Dette er høyere enn for mange kommuner i landet. Dette kan tyde på at kommunen i større grad har satset på hjemmebasert omsorg for dem som kan motta dette.

Det er anslått nasjonalt at fire av fem over 80 år på sykehjem har en grad av demens.

I Rana var 55 prosent av plassene på sykehjem skjermede og tilpasset demente i fjor. Dette er bedre enn i de fleste kommuner i landet.

Nasjonalt har andelen saker i barnevernet som tar mer enn tre måneder å behandle gått litt ned de siste årene. Den nasjonale tendensen viser at kommunene nå overholder den normale saksbehandlingsfristen i lovverket i 88,31 prosent av sakene. Andelen

fristbrudd er halvert på noen få år.

I Rana behandles 40 prosent av sakene innenfor tre måneder. Dette er lavere enn de fleste andre kommuner i landet.

Rana har ifølge statistikkene 5,9 barn per årsverk i de kommunale barnehagene.

Andelen av barn med minoritetsbakgrunn som går i barnehage, fortsetter å øke nasjonalt. Gjennomsnittlig prosentverdi er nå 85,91 prosent.

I Rana går 75,2 prosent av barna med minoritetsbakgrunn i barnehage, ifølge tallene. Ulike telletidspunkt for barn i barnehage og antall minoritetsspråklige barn er en marginal feilkilde.

I 2018 introduserte vi tre nye nøkkeltall for utslipp av klimagasser i Kommunebarometeret. Tallene viser at utslippene i alle tre kategorier har gått tydelig tilbake de siste årene.

Rana slipper ut 22 508,76 kilo klimagasser per innbygger (målt i CO₂-ekvivalenter), og dette er mye høyere enn landsgjennomsnittet.

Kommunal Rapport korrigerer netto driftsresultat for å vurdere driftsøkonomien. Nytt for to år siden var at en del kommuner får inntekter fra Havbruksfondet. Denne utbetalingen er trukket fra for å gi et bedre bilde av den langsiktige, løpende driftssituasjonen.

Gjennomsnittlig prosentverdi for korrigert netto driftsresultat var 1,19 i 2020. For dette nøkkeltallet kan det imidlertid være viktigere å se på kommunens eget resultat enn hvordan den klarer seg mot resten av landet.

For Rana var korrigert netto driftsresultat på 8,6 prosent i fjor. Det er bedre enn gjennomsnittskommunen.

Rana har penger på disposisjonsfond, fondet var i fjor på 23 prosent av bruttoinntektene til kommunen. Dette er høyere enn de fleste kommunene i landet.

Netto renteesponert gjeld for Rana var i fjor på 12,8 prosent av brutto driftsinntekter, noe som er svakere enn gjennomsnittskommunen.

Investeringsnivået i Rana var i fjor 13,58 prosent av brutto driftsinntekter for de fire siste år, og dette er

under tendensen for landet.

Totalrangering

Topplisten

Plass	Knr	Kommune	Poengsum
1	3006	Kongsberg	3,898
2	1516	Ulstein	3,895 7
3	3446	Gran	3,865
4	3021	Ås	3,864 5
5	1121	Time	3,863 3
6	4204	Kristiansand	3,861 7
7	3038	Hole	3,857
8	3413	Stange	3,834 6
9	5021	Oppdal	3,833 4
10	3803	Tønsberg	3,830 6
11	3801	Horten	3,827 5
12	4612	Sveio	3,827 3
13	3032	Gjerdrum	3,825 8
14	3024	Bærum	3,816 9
15	4215	Lillesand	3,806
16	3804	Sandefjord	3,804 6
17	3813	Bamble	3,803 8
18	3435	Vågå	3,797 5
19	1122	Gjesdal	3,796 2
20	4651	Stryn	3,788 4
21	3427	Tynset	3,781 2
22	3403	Hamar	3,777
23	1531	Sula	3,774 5
24	5038	Verdal	3,772 4
25	5031	Malvik	3,764
26	3053	Jevnaker	3,763 3
27	4206	Farsund	3,760 4
28	3027	Rælingen	3,757 5
29	4601	Bergen	3,750 7
30	3002	Moss	3,746

Bunnlisten

Plass	Knr	Kommune	Poengsum
327	5429	Kvænangen	2,647 1
328	1838	Gildeskål	2,638 1
329	5044	Namsskogan	2,592 5
330	5420	Dyrøy	2,573 2
331	5413	Ibestad	2,561 8
332	1848	Steigen	2,555 7
333	5432	Loppa	2,548 6
334	1851	Lødingen	2,528 7
335	5049	Flatanger	2,521 3
336	5438	Lebesby	2,519 5
337	4636	Solund	2,511 1
338	4620	Ulvik	2,501 6
339	1573	Smøla	2,496
340	1857	Værøy	2,492 8
341	5440	Berlevåg	2,481
342	5443	Båtsfjord	2,479 1
343	1815	Vega	2,453 7
344	4633	Fedje	2,434 3
345	1816	Vevelstad	2,384 4
346	5426	Kåfjord	2,366 6
347	5442	Nesseby	2,351
348	5043	Røyrvik	2,332 7
349	1874	Moskenes	2,328 6
350	1856	Røst	2,316 5
351	1144	Kvitsøy	2,303 4
352	5433	Hasvik	2,186 8
353	5052	Leka	2,099 9
354	1151	Utsira	2,085 6
355	5439	Gamvik	2,060 3
356	1835	Træna	1,880 4

Tabeller

Kommunebarometeret bruker fire typer tall for å målsette kommunenes prestasjoner innenfor de ulike sektorene. Disse er:

- Nøkkeltall
- Karakter
- Poengsum
- Rangering

Nøkkeltall er beregnet med utgangspunkt i statistiske data fra en eller flere kilder. I noen tilfeller er nøkkeltallet hentet rett fra tabellene til for eksempel Statistisk sentralbyrå, men i de fleste tilfellene er de basert på utregninger som Kommunal Rapport har gjort. Utregningene og formlene for disse er publisert i egen PDF, som publiseres sammen med dette dokumentet. De øvrige tallene i Kommunebarometeret baserer seg på nøkkeltallene.

Karakter viser hvordan en gitt kommune ligger an i forhold til de andre kommunene. Karakteren 3,5 gis til kommuner med nøkkeltall som ligger på eller rundt landssnittet. Resten av kommunene fordeles

over og under midtpunktet. De 5 % beste får karakteren 6, mens de 5% dårligste får karakteren 1. Karakteren 1 er kvalitativt “dårligst” og 6 er “best”. Karakterberegningen tar således høyde for nøkkeltall som anses for å være omvendt proporsjonale med prestasjon og kvalitet – der høye nøkkeltall gir lave karakterer. Eksempler på dette kan være “legemiddelbruk per innbygger” og “andel elever på laveste prestasjonsnivå” fra nasjonale prøver.

Poengsum beregnes ut fra karakterene for hvert nøkkeltall, men vektet i tillegg slik at noen nøkkeltall får mer å si på totalresultatet enn andre. Vektingen er angitt som en prosentfaktor for hvert nøkkeltall. Vektingen er innrettet slik at de “tunge” tjenesteområdene får større uttelling i Kommunebarometeret enn de andre.

Rangering er hvilken plass en gitt kommune har i en liste sortert etter poengsum. Kommunene blir rangert innenfor hvert enkelt nøkkeltall, hver sektor og totalt. Kommunebarometeret bruker standard konkurranserangering. Vinneren av Kommunebarometeret er den kommunen som får førsteplass i totalrangeringen.

Grunnskole

- Rana kom på **231. plass** innenfor denne sektoren i **Kommunebarometeret for 2021**
- Sektoren utgjør **20%** av den totale vekten i barometeret
- Vi har **19 nøkkeltall** for sektoren

De viktigste nøkkeltallene i sektoren er **avgangskarakterer og nasjonale prøver på 10. trinn** og **utdanningsnivået til lærerne**. Avgangskarakterene og nasjonale prøver har begge en vekt på 10 prosent av sektoren. De fire nøkkeltallene som tar for seg lærernes kompetanse har en samlet vekt på 30 prosent av sektoren.

Nasjonalt har karakterene på 10. trinn økt jevnt og trutt de siste årene. I fjor lå landsnittet på 43,1 poeng. Fra 2014-15 ble også valgfag med i beregningsgrunnlaget. Det har bidratt til høyere karakterer på 10. trinn. Avgangskarakterene på 10. trinn i Rana lå i fjor på 40,95 grunskolepoeng.

I Rana ligger 26,05 prosent av elevene på 5. trinn de siste fire årene på laveste mestringsnivå (av tre) på nasjonale prøver.

På 8. trinn ligger 11,74 prosent av elevene på det nederste mestringsnivået (av fem nivåer). De beste kommunene ligger på 3,3 prosent. Gjennomsnittskommunen ligger på 10,02.

Fra 8. til 9. trinn vil normalt andelen elever på laveste mestringsnivå bli halvert fra 8. trinn. I Rana har 6,97 prosent ligget på laveste nivå de siste årene.

Andelen lærere som oppfyller kompetansekravene i norsk, engelsk og matematikk har økt nasjonalt de siste årene. I gjennomsnittskommunen oppfylte 79,36 prosent av norsklærerne, matematikklærerne og engelsklærerne kompetansekravene i barneskoletrinnet i 2020.

I Rana oppfyller 84,55 prosent dette kravet. En del lærere i barneskolen som underviser i norsk, engelsk og matematikk i kommunen mangler fordypning, ifølge statistikken.

På ungdomsskolen oppfyller 77,89 prosent av lærerne i matematikk, engelsk og norsk nye krav til fordypning i fagene for denne kommunen.

Ifølge Elevundersøkelsen sier 87 prosent av elevene på 7. trinn i Rana at de trives godt. Gjennomsnittskommunen ligger på 84,72 prosent.

I mange år økte andelen elever som fikk spesialundervisning på nasjonalt nivå, før det kom et par år med nedgang. På landsbasis får i gjennomsnitt 4,96 prosent av elevene på 1.-4. trinn spesialundervisning.

Andelen elever med spesialundervisning er vesentlig høyere på 10. trinn enn på 1. trinn. Andelen elever i småskolen i Rana som fikk spesialundervisning i 2020, er 3,1 prosent, mot 3,53 prosent i 2019.

På 5.-7. trinn får 7,02 prosent av elevene i Rana spesialundervisning, mot 9,04 prosent i gjennomsnitt for hele landet.

På ungdomsskolen får 8,76 prosent av elevene på 8.-10. trinn i Rana spesialundervisning. Snittet for landet ligger her på 9,69 prosent.

Rana kom på **231. plass** innen denne sektoren.

Ti beste innen grunnskole

Plass	Kommune	Poengsum
1	3040 Nesbyen	0.955
2	3440 Øyer	0.939
3	3403 Hamar	0.935
4	3413 Stange	0.9
5	3435 Vågå	0.897
6	3024 Bærum	0.894
6	3038 Hole	0.894
8	1516 Ulstein	0.884
9	4207 Flekkefjord	0.88
10	1520 Ørsta	0.88

Rangering

	2016	2017	2018	2019	2020
GSK01 Snitt grunnskolepoeng, siste fire år	175	185	196	221	243
GSK02 Snitt grunnskolepoeng (10. trinn) siste år	168	189	193	245	206
GSK03 Andel elever som har fullført og bestått videregående innen fem år				204	257
GSK04 Andel elever på laveste mestringsnivå, 5. trinn, snitt siste fire år ²	207	194	171	156	129
GSK05 Andel elever på laveste mestringsnivå, 8. trinn, snitt siste fire år ²	127	147	177	180	203
GSK06 Andel elever på laveste mestringsnivå, 9. trinn, snitt siste fire år ²	113	93	124	132	194
GSK07 Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 1.-7. trinn	185	146	176	127	115
GSK08 Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 8.-10. trinn	249	283	273	200	201
GSK09 Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 1.-7. trinn	231	234	223	227	258
GSK10 Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 8.-10. trinn	214	252	225	213	251
GSK11 Trivsel, 7. trinn, snitt siste fem år		216	232	206	213
GSK12 Trivsel, 10. trinn, snitt siste fem år		208	215	191	234
GSK13 Fysisk aktivitet, 5.-7. trinn	260	252	256	252	272
GSK14 Andel elever med spesialundervisning 1.-4. trinn, snitt siste fire år	37	36	35	36	24
GSK15 Andel elever med spesialundervisning 5.-7. trinn, snitt siste fire år	129	105	83	65	48
GSK16 Andel elever med spesialundervisning 8.-10. trinn, snitt siste fire år	261	237	235	154	102
GSK17 Andel elever som får leksehjelp, 1.-4. trinn	207	208	213	216	192
GSK18 Andel elever som får leksehjelp, 5.-7. trinn	194	231	203	218	193
GSK19 Andel elever som får leksehjelp, 8.-10. trinn	180	188	146	113	189

²For mindre kommuner med lavt elevtall vil deler av grunnlagsdataene for dette nøkkeltallet kunne være sladdet av Utdanningsdirektoratet. Snittet omfatter i så fall bare data for årene som er gjort tilgjengelig.

Karakter

	2016	2017	2018	2019	2020
GSK01 Snitt grunnskolepoeng, siste fire år	3.4	3.33	3.31	3.12	2.92
GSK02 Snitt grunnskolepoeng (10. trinn) siste år	3.41	3.35	3.33	3.04	3.28
GSK03 Andel elever som har fullført og bestått videregående innen fem år				3.31	3.29
GSK04 Andel elever på laveste mestringsnivå, 5. trinn, snitt siste fire år ³	3.25	3.39	3.53	3.64	3.92
GSK05 Andel elever på laveste mestringsnivå, 8. trinn, snitt siste fire år ³	3.63	3.45	3.29	3.25	3.22
GSK06 Andel elever på laveste mestringsnivå, 9. trinn, snitt siste fire år ³	3.87	4.07	3.67	3.53	3.25
GSK07 Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 1.-7. trinn	3.39	3.53	3.56	3.92	4.13
GSK08 Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 8.-10. trinn	2.78	2.65	2.66	3.38	3.52
GSK09 Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 1.-7. trinn	3.4	3.44	3.54	3.48	3.38
GSK10 Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 8.-10. trinn	3.49	3.4	3.61	3.63	3.45
GSK11 Trivsel, 7. trinn, snitt siste fem år		3.93	3.89	4.07	3.96
GSK12 Trivsel, 10. trinn, snitt siste fem år		3.66	3.69	3.73	3.42
GSK13 Fysisk aktivitet, 5.-7. trinn	3	2.57	1.43	1.37	1
GSK14 Andel elever med spesialundervisning 1.-4. trinn, snitt siste fire år	4.85	4.96	4.96	4.74	5.44
GSK15 Andel elever med spesialundervisning 5.-7. trinn, snitt siste fire år	4	4.23	4.42	4.52	5.36
GSK16 Andel elever med spesialundervisning 8.-10. trinn, snitt siste fire år	3.05	3.15	3.34	3.82	4.56
GSK17 Andel elever som får leksehjelp, 1.-4. trinn	2.18	2.13	2.11	2.01	2.13
GSK18 Andel elever som får leksehjelp, 5.-7. trinn	2.65	2.3	2.66	2.33	2.8
GSK19 Andel elever som får leksehjelp, 8.-10. trinn	1	1	1.79	2.61	1.25

³For mindre kommuner med lavt elevtall vil deler av grunnlagsdataene for dette nøkkeltallet kunne være sladdet av Utdanningsdirektoratet. Snittet omfatter i så fall bare data for årene som er gjort tilgjengelig.

Nøkkeltall

	2016	2017	2018	2019	2020	
GSK01 Snitt grunnskolepoeng, siste fire år	40.25	40.4 ↑	40.5 ↑	40.48 ↓	40.95 ↑	
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 2%	Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	40.45	40.69	40.85	41.09	41.67
GSK02 Snitt grunnskolepoeng (10. trinn) siste år	40.3	40.7 ↑	40.8 ↑	40.1 ↓	42.2 ↑	
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 1%	Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	40.47	41.09	41.3	41.42	42.7
GSK03 Andel elever som har fullført og bestått videregående innen fem år				72.35	73.41 ↑	
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 1%	Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→			75.98	77.23	
GSK04 Andel elever på laveste mestringsnivå, 5. trinn, snitt siste fire år ⁴	31.92	30.28 ↓	28.68 ↓	27.67 ↓	26.05 ↓	
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 1%	Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	28.96	28.86	28.86	28.42	28.3
GSK05 Andel elever på laveste mestringsnivå, 8. trinn, snitt siste fire år ⁴	9.43	10.34 ↑	11.08 ↑	11.33 ↑	11.74 ↑	
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 1%	Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	9.77	10.02	9.93	10	10.02
GSK06 Andel elever på laveste mestringsnivå, 9. trinn, snitt siste fire år ⁴	5.18	5 ↓	5.64 ↑	5.88 ↑	6.97 ↑	
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 2%	Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	5.76	5.91	5.91	5.92	5.89
GSK07 Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 1.-7. trinn	64.86	72.22 ↑	73.86 ↑	80.66 ↑	84.55 ↑	
Vekt i sektor: 7.5%, vekt totalt: 1.5%	Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	67.93	71.87	73.27	76.72	79.36
GSK08 Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 8.-10. trinn	49.62	47.54 ↓	56.56 ↑	72.92 ↑	77.89 ↑	
Vekt i sektor: 7.5%, vekt totalt: 1.5%	Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	63.53	67.3	72.42	75.32	77.75
GSK09 Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 1.-7. trinn	93.05	92.97 ↓	93.78 ↑	94.04 ↑	94.59 ↑	
Vekt i sektor: 7.5%, vekt totalt: 1.5%	Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	94.25	93.78	93.67	94.32	95.29
GSK10 Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 8.-10. trinn	94.68	93.57 ↓	95.64 ↑	96.66 ↑	96.82 ↑	
Vekt i sektor: 7.5%, vekt totalt: 1.5%	Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	94.9	95.3	95.43	96.47	97.03
GSK11 Trivsel, 7. trinn, snitt siste fem år		88	88	88	87 ↓	
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 1%	Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→		86.12	86.33	85.33	84.72
GSK12 Trivsel, 10. trinn, snitt siste fem år		83	83	83	81 ↓	
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 1%	Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→		82.24	82.17	81.69	81.41
GSK13 Fysisk aktivitet, 5.-7. trinn	77	77	77	77	77	
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 1%	Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	96.07	96.65	96.37	94.5	94.83
GSK14 Andel elever med spesialundervisning 1.-4. trinn, snitt siste fire år	3.65	3.71 ↑	3.81 ↑	3.53 ↓	3.1 ↓	
Vekt i sektor: 2.5%, vekt totalt: 0.5%	Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	6.31	6.31	6.35	6.1	6.13
GSK15 Andel elever med spesialundervisning 5.-7. trinn, snitt siste fire år	9.33	8.79 ↓	8.36 ↓	7.68 ↓	7.02 ↓	
Vekt i sektor: 2.5%, vekt totalt: 0.5%	Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	10.73	10.76	10.75	10.5	10.56
GSK16 Andel elever med spesialundervisning 8.-10. trinn, snitt siste fire år	14.22	13.4 ↓	12.72 ↓	10.15 ↓	8.76 ↓	
Vekt i sektor: 2.5%, vekt totalt: 0.5%	Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	11.48	11.51	11.55	11.19	11.12
GSK17 Andel elever som får leksehjelp, 1.-4. trinn	11.09	10.84 ↓	10.28 ↓	9.5 ↓	9.6 ↑	
Vekt i sektor: 2.5%, vekt totalt: 0.5%	Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	23.49	24.01	22.76	23.11	21.13
GSK18 Andel elever som får leksehjelp, 5.-7. trinn	19.68	16.18 ↓	21.48 ↑	17.66 ↓	22.43 ↑	
Vekt i sektor: 2.5%, vekt totalt: 0.5%	Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	29.73	31.2	31.96	32.4	31.07
GSK19 Andel elever som får leksehjelp, 8.-10. trinn	0	0	3.94 ↑	7.68 ↑	1.21 ↓	
Vekt i sektor: 2.5%, vekt totalt: 0.5%	Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	9.91	11.2	12.12	11.86	11.19

⁴For mindre kommuner med lavt elevtall vil deler av grunnlagsdataene for dette nøkkeltallet kunne være sladdet av Utdanningsdirektoratet. Snittet omfatter i så fall bare data for årene som er gjort tilgjengelig.

Pleie og omsorg

- **Rana kom på 300. plass innenfor denne sektoren i Kommunebarometeret for 2021**
- **Sektoren utgjør 20% av den totale vekten i barometeret**
- **Vi har 19 nøkkeltall for sektoren**

Sektoren har en vekt på 20 prosent i Kommunebarometeret. De viktigste nøkkeltallene er **andel ansatte med fagutdanning, andelen av beboere med omfattende bistandsbehov og andel plasser i sykehjem i skjermet enhet**. Disse tre nøkkeltallene har en vekt på 10 prosent hver i barometeret.

Koronapandemien har i 2020 påvirket ressursbruk og tjenestetilbud i omsorgstjenestene i større eller mindre grad. Hvor mye varierer mellom kommunene, blant annet med smittetrykket lokalt.

Forutsatt at kommunen har gode tilbud på lavere trinn i omsorgstrappa, bør de fleste som bor på sykehjem ha omfattende bistandsbehov. I Rana har 85,54 prosent av beboerne på sykehjem et omfattende pleiebehov.

I Rana har 81,5 prosent av de ansatte fagutdanning. I de beste kommunene er andelen 97,5 prosent.

Det er anslått nasjonalt at fire av fem over 80 år på sykehjem har en grad av demens.

I Rana tilsvarer antall plasser i skjermet enhet for demente 55 prosent av antall innbyggere over 80 år som faktisk bor på sykehjem.

I forhold til andre kommuner kommer Rana greit ut på dette nøkkeltallet.

God tilgang på korttidsplasser på sykehjem er positivt, blant annet for å gi avlastning til pårørende til hjemmeboende brukere. I Rana er andelen 16,63.

Tiden med lege og fysioterapeut per sykehjemsbeboer økte i koronaåret 2020.

I Rana fikk beboerne i snitt 30,6 minutter med lege i uka i fjor.

Snittet per beboer på sykehjem i Rana er nå på 15 minutter i uka med fysioterapeut.

De aller beste kommunene ligger oppunder 324 minutter med fysioterapeut ukentlig.

I Rana er 74,7 prosent av sykehjems plassene regnet som moderne enerom. Det gir kommunen en lav skår på dette nøkkeltallet i forhold til andre kommuner.

Her er det for øvrig viktig å merke seg at kjøp av plasser i andre kommuner kan utgjøre en vesentlig feilkilde hos de kommunene der dette gjelder.

Målt mot hvor mange over 80 år som bor hjemme, er andelen registrerte trygghetsalarmer i kommunen 56,88.

De ti siste årene har det blitt langt flere geriatriske sykepleiere i kommunene.

I Rana er det 11,6 årsverk med geriatrisk sykepleier per 1 000 innbyggere over 80 år.

Kommunen ligger med dette godt an på dette nøkkeltallet.

Ifølge tall fra Helsedirektoratet opplevde 78,81 prosent av de funksjonshemmede i Rana at de fikk den hjelpen de trengte for å kunne delta i arbeid og studier i 2020. De beste kommunene ligger oppunder 100 prosent.

65,48 prosent synes de får dekket behovet for bistand til å delta i fritidsaktiviteter i Rana. Sammenlignet med de andre kommunene, er dette høyt tall, men fortsatt langt unna 100 prosent. De beste ligger på 100 prosent.

Rana kom på **300. plass** innen denne sektoren.

Ti beste innen pleie og omsorg

Plass	Kommune	Poengsum
1	3430 Os	0.897
2	1134 Suldal	0.864
3	5056 Hitra	0.816
4	1516 Ulstein	0.81
5	3442 Østre Toten	0.804
6	3006 Kongsberg	0.801
7	4612 Sveio	0.794
8	5037 Levanger	0.788
9	1563 Sunndal	0.787
10	1865 Vågan	0.785

Rangering

	2016	2017	2018	2019	2020
PO01 Andelen av ansatte (brukerrettete årsverk) som har fagutdanning	91	94	89	94	101
PO02 Andel av beboere i institusjon totalt med omfattende bistandsbehov	182	142	135	172	159
PO03 Andel plasser i skjermet enhet, målt mot beboere på sykehjem over 80 år	110	109	113	106	124
PO04 Andel av opphold på sykehjem som er korttidsopphold	102	124	155	162	142
PO05 Tid med lege på sykehjem, minutter pr. uke	123	197	125	137	172
PO06 Tid med fysioterapeut på sykehjem, minutter pr. uke	277	250	271	239	262
PO07 Andel brukertilpasset enerom på sykehjem med bad/wc	279	288	293	294	320
PO08 Andel personer med demens som har tilbud om dagaktivitet		81	64		
PO09 Rehabilitering plasser mot innbyggere 67 år og over	263	267	276	263	268
PO10 Hjemmesykepleie gjennomsnittlig antall timer i uka	70	69	80	89	99
PO11 Andel vedtak om hjemmetjenester som iverksettes innen 15 dager	326	323	258	288	337
PO12 Døgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter pr. 10.000 innbyggere	163	185	195	205	238
PO13 Antall trygghetsalarmer, målt som andel av hjemmeboende eldre over 80 år	322	322	327	124	95
PO14 Årsverk av ergoterapeut per 1000 innbyggere over 80 år	123	122	152	141	136
PO15 Årsverk av geriatrisk sykepleier per 1000 innbyggere over 80 år	104	103	116	87	100
PO16 Mottakere av matombringning, gruppa over 80 år som ikke bor på institusjon	288	289	292	241	245
PO17 Andel som fullt ut får dekket opplevd behov for bistand til å delta i arbeid og studier	137	117	159	171	174
PO18 Andel som fullt ut får dekket opplevd behov for bistand til å delta i fritidsaktiviteter	142	144	105	110	135
PO19 Mottakere av BPA, støttekontakt og omsorgslønn per 1.000 innbyggere	197	204	211	225	211

Karakterer

	2016	2017	2018	2019	2020
PO01 Andelen av ansatte (brukerrettete årsverk) som har fagutdanning	4.12	4.04	4.12	3.97	3.93
PO02 Andel av beboere i institusjon totalt med omfattende bistandsbehov	3.52	3.7	3.74	3.6	3.75
PO03 Andel plasser i skjermet enhet, målt mot beboere på sykehjem over 80 år	3.73	3.58	3.59	3.59	3.55
PO04 Andel av opphold på sykehjem som er korttidsopphold	3.53	3.48	3.25	3.18	3.41
PO05 Tid med lege på sykehjem, minutter pr. uke	3.51	3.06	3.53	3.46	2.93
PO06 Tid med fysioterapeut på sykehjem, minutter pr. uke	2.05	2.27	1.96	2.31	2.01
PO07 Andel brukertilpasset enerom på sykehjem med bad/wc	3.09	3.05	3.02	3.07	2.56
PO08 Andel personer med demens som har tilbud om dagaktivitet		2.73	3.39		
PO09 Rehabilitering plasser mot innbyggere 67 år og over	1.53	1.54	1.52	1.56	1.74
PO10 Hjemmesykepleie gjennomsnittlig antall timer i uka	3.65	3.8	3.62	3.59	3.59
PO11 Andel vedtak om hjemmetjenester som iverksettes innen 15 dager	3.05	2.7	3.18	2.76	1.38
PO12 Døgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter pr. 10.000 innbyggere	3.37	2.68	1	1	1
PO13 Antall trygghetsalarmer, målt som andel av hjemmeboende eldre over 80 år	1	1	1	3.95	4.05
PO14 Årsverk av ergoterapeut per 1000 innbyggere over 80 år	2.5	2.7	2.08	2.41	2.65
PO15 Årsverk av geriatrisk sykepleier per 1000 innbyggere over 80 år	3.42	3.5	3.32	3.52	3.52
PO16 Mottakere av matombringing, gruppa over 80 år som ikke bor på institusjon	1	1	1	2.39	2.26
PO17 Andel som fullt ut får dekket opplevd behov for bistand til å delta i arbeid og studier	3.58	3.63	3.42	3.31	3.48
PO18 Andel som fullt ut får dekket opplevd behov for bistand til å delta i fritidsaktiviteter	3.82	3.7	3.9	3.85	3.84
PO19 Mottakere av BPA, støttekontakt og omsorgslønn per 1.000 innbyggere	3	2.88	2.86	2.72	3.03

Nøkkeltall

	2016	2017	2018	2019	2020
PO01 Andelen av ansatte (brukerrettede årsverk) som har fagutdanning	81.3	81.1 ↓	81.4 ↑	81.6 ↑	81.5 ↓
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 2% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	77.6	77.87	77.62	77.85	78.15
PO02 Andel av beboere i institusjon totalt med omfattende bistandsbehov	79.15	82.7 ↑	84.45 ↑	81.43 ↓	85.54 ↑
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 2% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	78.77	78.81	80.19	79.75	81.97
PO03 Andel plasser i skjermet enhet, målt mot beboere på sykehjem over 80 år	49.72	50.28 ↑	53.8 ↑	54.7 ↑	55 ↑
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 2% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	40.99	43.81	46.75	46.3	48.56
PO04 Andel av opphold på sykehjem som er korttidsopphold	18.19	17.39 ↓	16.53 ↓	16.47 ↓	16.63 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	17.17	17.53	17.99	18.7	17.04
PO05 Tid med lege på sykehjem, minutter pr. uke	31.8	25.8 ↓	34.2 ↑	32.4 ↓	30.6 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	31.29	31.31	33.04	32.85	34.69
PO06 Tid med fysioterapeut på sykehjem, minutter pr. uke	10.2	12.6 ↑	12 ↓	15.6 ↑	15 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	24.39	24.73	26.45	27.02	28.37
PO07 Andel brukertilpasset enerom på sykehjem med bad/wc	73.4	73.4	74 ↑	74.7 ↑	74.7
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	87.87	89.47	90.14	90.43	91.98
PO08 Andel personer med demens som har tilbud om dagaktivitet		26.87	35.8 ↑		
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	38.39	36.32	37.13	37.76	30.02
PO09 Rehabilitering plasser mot innbyggere 67 år og over	1.66	1.62 ↓	1.59 ↓	1.56 ↓	1.53 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	5.52	5.4	5.46	5.08	4.7
PO10 Hjemmesykepleie gjennomsnittlig antall timer i uka	6.24	6.4 ↑	6 ↓	5.9 ↓	5.8 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	4.77	4.8	4.83	4.91	4.99
PO11 Andel vedtak om hjemmetjenester som iverksettes innen 15 dager	79	85 ↑	95 ↑	91 ↓	88.1 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	96.32	96.75	97.22	97.35	96.49
PO12 Døgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter pr. 10.000 innbyggere	173.97	322.98 ↑	376.29 ↑	429.41 ↑	348.69 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	136.03	127.3	134.99	144.7	109.67
PO13 Antall trygghetsalarmer, målt som andel av hjemmeboende eldre over 80 år	0	0	0	50.09 ↑	56.88 ↑
Vekt i sektor: 2.5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	45.72	46.07	46.89	39.05	46.25
PO14 Årsverk av ergoterapeut per 1000 innbyggere over 80 år	3.28	3.72 ↑	2.45 ↓	3.13 ↑	3.58 ↑
Vekt i sektor: 2.5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	5.42	5.44	5.6	5.45	5.37
PO15 Årsverk av geriatrisk sykepleier per 1000 innbyggere over 80 år	11.13	11.52 ↑	10.96 ↓	12.05 ↑	11.6 ↓
Vekt i sektor: 2.5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	11.47	11.51	11.8	11.47	11.1
PO16 Mottakere av matombringning, gruppa over 80 år som ikke bor på institusjon	0	0	0	15.2 ↑	14.26 ↓
Vekt i sektor: 2.5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	27.76	28.33	28.33	27.34	28.21
PO17 Andel som fullt ut får dekket opplevd behov for bistand til å delta i arbeid og studier	79.5	80.31 ↑	78.41 ↓	76.92 ↓	78.81 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	78.86	79.22	79.49	79.4	79.3
PO18 Andel som fullt ut får dekket opplevd behov for bistand til å delta i fritidsaktiviteter	64.5	62.93 ↓	66.36 ↑	65.99 ↓	65.48 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	59.28	59.63	59.9	60.41	60.02
PO19 Mottakere av BPA, støttekontakt og omsorgslønn per 1.000 innbyggere	9.64	9.23 ↓	9.15 ↓	8.82 ↓	9.4 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	11.48	11.73	11.69	11.76	11.17

Barnevern

- **Rana kom på 310. plass innenfor denne sektoren i Kommunebarometeret for 2021**
- **Sektoren utgjør 10% av den totale vekten i barometeret**
- **Vi har 13 nøkkeltall for sektoren**

Nøkkeltallene for **andel barn i barnevernet** og **andel undersøkelser gjennomført innenfor tre måneder** er de tyngste for sektoren. Hver har en vekt på 15 prosent. **Andel barn i institusjon** og **fagutdannet per 1000 barn** har begge en vekt på 10 prosent av sektoren.

Den eneste datakilden for nøkkeltallene i barnevernsektoren er SSB.

Andelen barn i barnevernet er justert for behovet slik det er definert i kostnadsnøkkelen i inntektssystemet. I barometeret er det positivt at andelen er lav.

Man kunne også argumentert for at lav andel kan indikere at barnevernet ikke er nok involvert. Likevel må det i utgangspunktet regnes for å være positivt når barn ikke er omfattet av tiltak i barnevernets regi.

Nasjonalt har andelen saker i barnevernet, som tar mer enn 3 måneder å behandle, gått litt ned de siste årene.

Kommunene i Norge overholder den normale saksbehandlingsfristen som er bestemt i lovverket i 91,00 prosent av sakene.

Andelen fristbrudd er redusert kraftig de siste årene. Til sammenligning er 40 prosent av undersøkelsene gjennomført innenfor 3 måneder i Rana.

I løpet av de fire siste årene sett under ett, behandles 45,5 prosent av sakene innenfor 3 måneder i kommunen. Til sammenligning ligger tilsvarende andel for de beste kommunene i landet på 100 prosent.

Av alle barn med barnevernstiltak er 33,9 prosent plassert i institusjon eller fosterhjem. Andelen har nasjonalt vært stabil de siste årene.

I Rana er tallet 32,7 prosent i fosterhjem eller institusjon. I barometeret regnes høy andel tiltak i hjemmet som positivt.

Antall barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk er en alternativ måte å måle bemanningen på. I Rana er tallet 16, mot 17,30 barnevernssaker per årsverk nasjonalt.

I landet samlet har 95,96 prosent av barna under omsorg en omsorgsplan. I Rana har 88,64 prosent av barna som er omplassert, en omsorgsplan.

Målt over de siste fire årene har 54,38 prosent av barna under omsorg i Rana hatt omsorgsplan.

Kommunene bruker mer penger på forebyggende tiltak for små barn, noe som i teorien kan redusere behovet for barnevernstiltak senere.

Korrigert for lønns- og prisvekst var disse utgiftene i Rana på 8 630,81 kroner per barn under 5 år i fjor. Nasjonalt er tilsvarende sum 11 497,20 kroner.

Brukerundersøkelser er et viktig verktøy for å få et bilde av hvordan virksomheten oppfattes utenfra. Likevel er det generelt ikke høye tall for hvor mange brukerundersøkelser kommunene oppgir at de har hatt i barnevernstjenesten.

Ettersom tallene er små, velger vi derfor å se på dem over en lengre tidsperiode. Når vi vurderer antallet brukerundersøkelser, så teller vi derfor hvor mange av de siste årene kommunene har hatt slike undersøkelser.

Vi mangler historikk på dette tallet, derfor vil verdien ikke være tilgjengelig for de tidligste årene i tabellen.

Rana kommune gjennomførte ingen slike brukerundersøkelser i løpet av fireårsperioden.

Rana kom på **310. plass** innen barnevern.

Ti beste innen barnevern

Plass	Kommune	Poengsum
1	3029 Lørenskog	0.492
2	3813 Bamble	0.49
3	3804 Sandefjord	0.474
4	3021 Ås	0.462
5	3803 Tønsberg	0.462
6	4204 Kristiansand	0.454
7	3024 Bærum	0.451
8	5038 Verdal	0.44
9	1108 Sandnes	0.436
10	3033 Ullensaker	0.434

Rangering

	2016	2017	2018	2019	2020
BV01 Andel barn i barnevernet, korrigert for behovet	147	131	176	190	178
BV02 Andel undersøkelser gjennomført innenfor 3 måneder	118	201	334	330	337
BV03 Andel undersøkelser gjennomført innenfor 3 måneder, 4-årsserie	102	127	269	330	338
BV04 Andel barn i institusjon og fosterhjem	67		28	29	46
BV05 Andel barn i institusjon og fosterhjem, 4-årsserie					
BV06 Fagutdannet per 1000 barn	237	172	156	150	130
BV07 Antall barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk (f244)	158	189	208	157	145
BV08 Andel barn under omsorg som har omsorgsplan	151	1	158	194	226
BV09 Andel barn under omsorg som har tiltaksplan	56	199	324	322	248
BV10 Andel barn under omsorg som har omsorgsplan, snitt siste 4 år	197	175	134	155	195
BV11 Andel barn under omsorg som har tiltaksplan, snitt siste 4 år	64	103	272	324	339
BV12 Netto utgift forebygging per innbygger, 0-5 år	262	285	307	292	328
BV13 I hvor mange av de siste fire årene har kommunen oppgitt at den har hatt brukerundersøkelse i barnevernet?			38	90	176

Karakter

	2016	2017	2018	2019	2020
BV01 Andel barn i barnevernet, korrigert for behovet	3.85	3.94	3.6	3.5	3.77
BV02 Andel undersøkelser gjennomført innenfor 3 måneder	4.86	3.82	1.86	1.83	1
BV03 Andel undersøkelser gjennomført innenfor 3 måneder, 4-årsserie	4.99	4.73	3.15	1.85	1
BV04 Andel barn i institusjon og fosterhjem	3.21		4.15	4.19	3.66
BV05 Andel barn i institusjon og fosterhjem, 4-årsserie					
BV06 Fagutdannet per 1000 barn	2.82	3.28	3.34	3.16	3.43
BV07 Antall barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk (f244)	3.83	3.83	3.48	4	4.01
BV08 Andel barn under omsorg som har omsorgsplan	3.47	6	4.14	3.31	3.14
BV09 Andel barn under omsorg som har tiltaksplan	5.19	3.05	1.94	1	1.71
BV10 Andel barn under omsorg som har omsorgsplan, snitt siste 4 år	4.9	5.29	5.62	5.59	5.42
BV11 Andel barn under omsorg som har tiltaksplan, snitt siste 4 år	5.36	5.11	3.27	2.22	1
BV12 Netto utgift forebygging per innbygger, 0-5 år	2.66	2.33	2.21	2.11	1.33
BV13 I hvor mange av de siste fire årene har kommunen oppgitt at den har hatt brukerundersøkelse i barnevernet?			4.38	3.59	1

Nøkkeltall

	2016	2017	2018	2019	2020
BV01 Andel barn i barnevernet, korrigert for behovet	4.39	4.24 ↓	4.73 ↑	4.78 ↑	4.43 ↓
Vekt i sektor: 15%, vekt totalt: 1.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	4.88	4.86	4.88	4.77	4.74
BV02 Andel undersøkelser gjennomført innenfor 3 måneder	92	85 ↓	29 ↓	28 ↓	40 ↑
Vekt i sektor: 15%, vekt totalt: 1.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	82.5	82.81	84.77	84	88.31
BV03 Andel undersøkelser gjennomført innenfor 3 måneder, 4-årsserie	90.5	88.67 ↓	73.75 ↓	58.5 ↓	45.5 ↓
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	76.51	77.62	78.9	80.38	85.77
BV04 Andel barn i institusjon og fosterhjem	35.92		29.35	28.98 ↓	32.7 ↑
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	33.07	33.57	33.73	33.55	33.9
BV05 Andel barn i institusjon og fosterhjem, 4-årsserie					
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→			32.77	32.44	32.3
BV06 Fagutdannet per 1000 barn	4.03	4.68 ↑	5.16 ↑	5.4 ↑	6.1 ↑
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	5.15	5.14	5.51	5.86	6.17
BV07 Antall barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk (f244)	19.2	21 ↑	20.6 ↓	17.9 ↓	16 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	21.28	23.7	19.67	21.87	18.11
BV08 Andel barn under omsorg som har omsorgsplan	92.7	100 ↑	96 ↓	91.67 ↓	88.64 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	93.31	93.17	94.61	95.37	95.96
BV09 Andel barn under omsorg som har tiltaksplan	94.2	72.54 ↓	32.63 ↓	22.53 ↓	54.38 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	82.09	83.06	86.79	88.86	87.7
BV10 Andel barn under omsorg som har omsorgsplan, snitt siste 4 år	84.22	91 ↑	95.42 ↑	95.09 ↓	94.08 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	64.2	68.35	69.73	70.33	74.54
BV11 Andel barn under omsorg som har tiltaksplan, snitt siste 4 år	89.03	85.83 ↓	72.82 ↓	55.47 ↓	45.52 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	57.11	60.36	77.23	79.53	84.1
BV12 Netto utgift forebygging per innbygger, 0-5 år	7686.19	7288.76 ↓	7519.6 ↑	8846.3 ↑	8630.81 ↓
Vekt i sektor: 2.5%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	10833.46	11338.04	12132.4	13563.58	13937.17
BV13 I hvor mange av de siste fire årene har kommunen oppgitt at den har hatt brukerundersøkelse i barnevernet?			2	1 ↓	0 ↓
Vekt i sektor: 2.5%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→			0.9	0.88	0.93

Barnehage

- **Rana kom på 135. plass innenfor denne sektoren i Kommunebarometeret for 2021**
- **Sektoren utgjør 10% av den totale vekten i barometeret**
- **Vi har 13 nøkkeltall for sektoren**

De viktigste tallene i barnehagesektoren er **grunnbemanning per barn i kommunale barnehager, andelen kommunale barnehager som oppfyller pedagognormen, og andelen ansatte i kommunale barnehager som har pedagogisk utdanning.**

Disse nøkkeltallene har hver for seg en vekt på 15 prosent av sektoren, og utgjør altså til sammen 45 prosent av sektorens vekt.

Datakildene i denne sektoren er Utdanningsdirektoratet og SSB.

Hvis man ser på gjennomsnittet for hele landet, endret bemanningen i kommunale barnehager seg fra 5,7 barn per voksen i til 5,6 i fjor.

For Rana var tallet 5,9 barn per voksen i kommunale barnehager i fjor.

Hvis vi ser på gjennomsnittlige verdier, endret antall barn per voksne i private barnehager seg fra 5,8 i til 5,7 i fjor. I Rana var det 5,6 barn per voksne i fjor.

Barnehagenormen, som innebærer at barnehagene skal ha en grunnbemanning som tilsvarer minimum én ansatt per tre barn under tre år og én ansatt per seks barn over tre år, ble innført fra 1. august 2018.

Siden kommunene har det samlede ansvaret for å levere barnehagetjenester til innbyggerne, tar vi også med noen data for private barnehager, som egne nøkkeltall.

Rana har ifølge statistikkene lavere bemanning i de kommunale barnehagene enn de fleste andre. Som regel er bemanningen lavere jo større kommunen blir. Hva har antallet voksne å si for kvaliteten?

I 2018 innførte regjeringen nye utdanningskrav til personalet i barnehager. Andelen kommunale barnehager som oppfyller pedagognormen, uten dispensasjoner, var i fjor på 68,4 prosent. I Rana oppfyller

88,9 prosent av de kommunale barnehagene pedagognormen (uten dispensasjon), ifølge tall fra Utdanningsdirektoratet.

49,2 prosent av de ansatte i de kommunale barnehagene i Rana har pedagogisk utdanning.

Andelen menn ansatt i barnehager er stabilt, nasjonalt er tallet 12,0 prosent. Allerede i 1997 satte den daværende regjeringen et mål om å ha 20 prosent menn i barnehagene. Målsettingen er senere fulgt opp i tre handlingsplaner, den siste i 2014. Andelen menn som jobber i barnehagene i Rana er på 11,8 prosent. De beste ligger på 26,7 prosent menn.

Andelen av barn med minoritetsbakgrunn som går i barnehage, har økt mye de siste årene. Nasjonalt har andelen økt fra 77,6 i til 85,3 prosent i fjor. I Rana går 75,2 prosent av barna med minoritetsbakgrunn i barnehage, ifølge tallene.

Ulike telletidspunkt for barn i barnehage og antall minoritetsspråklige barn er en marginal feilkilde.

Stadig flere barn går i barnehager med mer enn 100 plasser, og i snitt har størrelsen økt med 20 prosent de siste 10 årene. Dette har skapt debatt: Klarer store enheter å ivareta barnehagens mange kvalitetsmål?

Hva er en bra barnehage, og hva er tryggest? En Fafo-rapport viser at en barnehages størrelse i seg selv ikke avgjør kvaliteten.

En gjennomsnittsbarnehage i Norge har nå 46,53 barn. Barnehagene i Rana har ifølge statistikken 52 barn i snitt.

Nasjonalt viser tallene at 89,31 prosent av alle barn i barnehagealder har plass i barnehagen. I Rana har 92,27 prosent av barna barnehageplass.

Rana kom på **135. plass** innen denne sektoren.

Ti beste innen barnehage

Plass	Kommune	Poengsum
1	5428 Nordreisa	0.468
2	3824 Tokke	0.452
3	1859 Flakstad	0.451
4	1827 Dønna	0.448
5	3417 Grue	0.444
6	1828 Nesna	0.439
7	1576 Aure	0.439
8	1851 Lødingen	0.431
9	3818 Tinn	0.428
10	3011 Hvaler	0.428

Rangering

	2016	2017	2018	2019	2020
BH01 Antall barn per årsverk, kommunale barnehager	198	207	283	292	306
BH02 Antall barn per årsverk, private barnehager	53	82	56	77	75
BH03 Andel kommunale barnehager som oppfyller pedagognormen	1	158	169	181	154
BH04 Andel private barnehager som oppfyller pedagognormen	1	99	106	147	157
BH05 Andel ansatte i kommunale barnehager med pedagogisk utdanning	74	125	97	86	79
BH06 Andel ansatte i private barnehager med pedagogisk utdanning	102	152	166	131	110
BH07 Andel ansatte som er menn, alle barnehager	88	79	99	92	92
BH08 Andel av minoritetspråklige barn som går i barnehage siste år	160	183	146	247	254
BH09 Andel av minoritetspråklige barn som går i barnehage siste fire år	131	149	146	191	251
BH10 Antall barn per barnehage	301	297	283	284	275
BH11 Leke- og oppholdsareal per barn i kommunale barnehager	275	270	268	270	247
BH12 Leke- og oppholdsareal per barn i private barnehager	63	74	81	75	92
BH13 Andel 1-5-åringer med barnehageplass	121	91	69	92	107

Karakter

	2016	2017	2018	2019	2020
BH01 Antall barn per årsverk, kommunale barnehager	3.13	2.86	2.48	2.27	2.38
BH02 Antall barn per årsverk, private barnehager	3.64	3.5	3.63	3.42	3.22
BH03 Andel kommunale barnehager som oppfyller pedagognormen	6	4.81	3.53	3.61	5.04
BH04 Andel private barnehager som oppfyller pedagognormen	6	5.25	3.38	3.21	3.08
BH05 Andel ansatte i kommunale barnehager med pedagogisk utdanning	4.1	3.72	3.91	4.05	4
BH06 Andel ansatte i private barnehager med pedagogisk utdanning	3.76	3.28	3.14	3.49	3.59
BH07 Andel ansatte som er menn, alle barnehager	3.77	3.96	3.7	3.86	3.88
BH08 Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage siste år	3.45	3.41	3.5	3.25	3.19
BH09 Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage siste fire år	3.61	3.58	3.58	3.52	2.79
BH10 Antall barn per barnehage	2.68	2.72	2.73	2.72	2.77
BH11 Leke- og oppholdsareal per barn i kommunale barnehager	1.81	1.96	2.15	2.07	1.95
BH12 Leke- og oppholdsareal per barn i private barnehager	3.48	3.35	3.34	3.4	3.3
BH13 Andel 1-5-åringer med barnehageplass	3.57	3.63	3.64	3.68	3.66

Nøkkeltall

	2016	2017	2018	2019	2020
BH01 Antall barn per årsverk, kommunale barnehager	5.9	5.9	6 ↑	5.9 ↓	5.9
Vekt i sektor: 15%, vekt totalt: 1.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	5.59	5.56	5.38	5.32	5.25
BH02 Antall barn per årsverk, private barnehager	5.8	5.9 ↑	5.6 ↓	5.6	5.6
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	5.94	5.91	5.73	5.56	5.54
BH03 Andel kommunale barnehager som oppfyller pedagognormen	100	88.9 ↓	55.6 ↓	66.7 ↑	88.9 ↑
Vekt i sektor: 15%, vekt totalt: 1.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	73.34	76.6	55.07	65.21	71.02
BH04 Andel private barnehager som oppfyller pedagognormen	100	92.3 ↓	50 ↓	57.1 ↑	57.1
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	70.09	74.43	52.43	64.57	68.47
BH05 Andel ansatte i kommunale barnehager med pedagogisk utdanning	43.7	41.9 ↓	46.4 ↑	48 ↑	49.2 ↑
Vekt i sektor: 15%, vekt totalt: 1.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	38.04	39.47	40.99	42.37	43.93
BH06 Andel ansatte i private barnehager med pedagogisk utdanning	38.3	35.9 ↓	36.4 ↑	43 ↑	44.3 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	36.27	39.32	42.56	43.2	43.17
BH07 Andel ansatte som er menn, alle barnehager	11	12.1 ↑	11.2 ↓	11.4 ↑	11.8 ↑
Vekt i sektor: 7.5%, vekt totalt: 0.8% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	8.88	9.23	9.25	8.88	9.13
BH08 Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage siste år	80	79.5 ↓	83.7 ↑	75.8 ↓	75.2 ↓
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	81.6	82.6	83.66	84.41	85.91
BH09 Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage siste fire år	81.65	80.93 ↓	81.62 ↑	79.75 ↓	78.55 ↓
Vekt i sektor: 7.5%, vekt totalt: 0.8% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	72.81	75.77	76.98	78.18	82.95
BH10 Antall barn per barnehage	58.82	58.09 ↓	54.91 ↓	53.96 ↓	52 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	40.19	40.75	40.46	39.98	40.33
BH11 Leke- og oppholdsareal per barn i kommunale barnehager	5.3	5.5 ↑	5.7 ↑	5.7	6.2 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	7.18	7.25	7.36	7.58	7.84
BH12 Leke- og oppholdsareal per barn i private barnehager	6	5.9 ↓	5.9	6.1 ↑	6.1
Vekt i sektor: 2.5%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	6.02	6.04	6.06	6.2	6.33
BH13 Andel 1-5-åringene med barnehageplass	91.25	93.24 ↑	93.54 ↑	92.64 ↓	92.27 ↓
Vekt i sektor: 2.5%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	89.57	90.13	89.33	89.29	89.3

Helse

- Rana kom på **183. plass innenfor denne sektoren i Kommunebarometeret for 2021**
- Sektoren utgjør **7,5% av den totale vekten i barometeret**
- Vi har **14 nøkkeltall for sektoren**

De tyngste nøkkeltallene er **legedekning, dekning av helsesykepleiere, skolehelse, hjemmebesøk og vaksinasjonsgrad**. Alle disse nøkkeltallene har hver seg en vekt på 10 prosent av sektoren.

Datakildene våre i denne sektoren er SSB, Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet.

Håndteringen av koronapandemien har tatt det meste av oppmerksomheten i helsetjenestene i 2020. Mange kommuner har brukt store ressurser på den såkalte TISK-strategien (Testing, Isolasjon, Smittesporing og Karantene), informasjon til innbyggerne og ansatte, håndheving av skiftende smitteverntiltak og andre oppgaver knyttet til pandemien.

Dette har blant annet skjedd ved å omdisponere helsesykepleiere, jordmødre og annet helsepersonell i helsetjenesten.

Tre av fire kommuner valgte å omdisponere personell fra helsestasjons- og skolehelsetjenesten til koronarettet arbeid i starten av pandemien. Flest ble omdisponert i Oslo og kommuner i Viken, ifølge Statistisk sentralbyrå.

Pandemien har i større eller mindre grad påvirket tilbudet og etterspørselen etter ulike helsetjenester. Flere konsultasjoner, blant annet hos fastlegene, har skjedd digitalt.

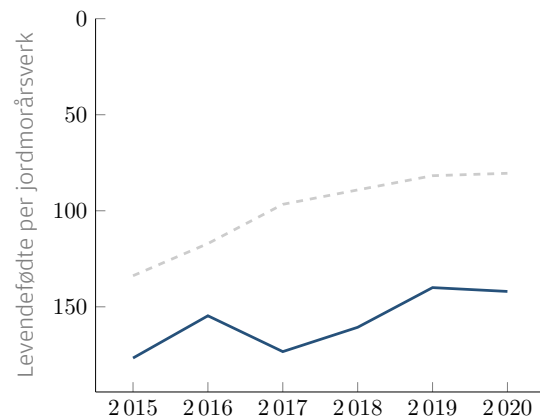
Nøkkeltallene i Kommunebarometeret fanger opp noen av endringene som har skjedd i de kommunale helsetjenestene under pandemien.

Rana brukte 223,36 kroner per innbygger over 4 år til forebyggende helsearbeid i 2020.

Det store bildet er at det blir stadig flere helsesykepleiere og jordmødre i Kommune-Norge. Tallene våre tar forbehold om at det er riktig stillingskode som er ført i den såkalte Ameldingen, slik at årsverkene registreres riktig.

Antall jordmødre i Rana kommune tilsvarer et omregnet tall på 70,42 per 10 000 fødte. Nøkkeltallet ligger under gjennomsnittet av kommunene. Diagrammet viser utviklingen i hvordan antallet levende fødte barn fordeler seg på kommunens jordmørårsverk. Antallet barn inkluderer alle barn født i løpet

av året hvis mor er bosatt i Rana – uavhengig av om hun har benyttet seg av kommunens jordmørtjeneste eller ikke.

FIGUR 1: Endring i avtalte jordmørårsverk i Rana kommune, målt ved antall levendefødte per jordmørårsverk. Utvikling over tid. Stiplet linje viser gjennomsnittet for alle kommunene. Y-aksen er invertert slik at økende jordmordekning gir stigende forløp.

Siden 2015 har antallet avtalte årsverk med helsesykepleiere økt med 24 prosent til vel 3000. Målt mot antall små barn, er veksten enda sterkere. Dekningen av helsesykepleiere målt mot antall småbarn i Rana kommune er 73,04 årsverk per 10 000 innbyggere i alderen 0-5 år.

For fordi vi opererer med årsverk per 10 000, kan tallet bli svært høyt for små kommuner med få barn. Regnestykket for Rana er:

$$\left(\frac{e_1 \leftarrow 11.0}{d_1 \leftarrow 1506.0} \right) \cdot 10000 \approx \underline{\underline{73.04}}$$

e_1 : Antall årsverk, helsesykepleier (antall) (Kilde: Statistisk Sentralbyrå)

d_1 : Folk, 0-5 år (antall) (Kilde: Statistisk Sentralbyrå)

I Rana fikk 100 prosent av barna helseundersøkelse innen utgangen av 1. skoletrinn, mot 77,59 prosent året før.

Vaksinasjonsgraden for 2- og 9-åringene har stor betydning for kommunens rangering innenfor helse-sektoren. I Kommune-Norge varierte vaksinasjonsgraden mellom 61,9 prosent og 99,1 prosent for 2-åringene, og mellom 81,5 prosent og 99,3 prosent for 9-åringene i 2020.

Blant 2-åringene i Rana fulgte 97,5 prosent av dem vaksinasjonsprogrammet.

Tilsvarende tall for kommunens 9-åringer var 97,9 prosent i 2020.

I Rana er det ledig plass på 0 prosent av fastlegelisterne. Kommunen ligger dårlig an på dette nøkkeltallet i forhold til andre kommuner.

Målt mot folketallet er det 1,45 psykiatriske sykepleiere per 10 000 innbyggere i Rana kommune.

Totalt sett for helsesektoren kom Rana kommune på

183. plass i årets Kommunebarometer.

Ti beste innen helse

Plass	Kommune	Poengsum
1	4224 Åseral	0.372
2	3825 Vinje	0.367
3	1837 Meløy	0.366
4	3824 Tokke	0.36
5	1838 Gildeskål	0.35
6	3043 Ål	0.35
7	3435 Vågå	0.349
8	4645 Askvoll	0.338
9	3422 Åmot	0.336
10	5021 Oppdal	0.334

Rangering

	2016	2017	2018	2019	2020
HE01 Andel legeårsverk per 10000 innbyggere	206	203	209	211	213
HE02 Andel av fastlegelistene som er åpne	313	304	311	298	300
HE03 Andel av fastlegelistene som mangler lege	293	1	1	307	311
HE04 Andel ledige listeplasser	315	302	293	293	297
HE05 Andel helsesykepleier-årsverk per 10 000 innbyggere under fem år	200	172	180	250	251
HE06 Årsverk av psykiatriske sykepleiere, per 10 000 innbyggere	248	263	258	273	272
HE07 Årsverk av jordmødre per 10 000 fødte	145	169	183	186	199
HE08 Antall sykehusopphold per 1000 innbyggere	148	118	157	87	163
HE09 Andel med fullført helseundersøkelse innen 1. skoleår	245	193		261	1
HE10 Andel fødte med hjemmebesøk innen 14 dager	1	133	1	1	197
HE11 Vaksine, 2-åringer	112	128	35	62	61
HE12 Vaksine, 9-åringer	110	109	92	58	52
HE13 Legemiddelbruk per 10000 innbyggere	334	334	334	334	333
HE14 Netto utgifter til forebygging per innbygger over 4 år			159	157	150

Karakter

	2016	2017	2018	2019	2020
HE01 Andel legeårsverk per 10000 innbyggere	2.67	2.82	2.67	2.58	2.43
HE02 Andel av fastlegelistene som er åpne	1.36	1.51	1	1	1
HE03 Andel av fastlegelistene som mangler lege	3.92	6	6	2.92	2.82
HE04 Andel ledige listeplasser	1	1	1	1	1
HE05 Andel helsesykepleier-årsverk per 10 000 innbyggere under fem år	2.67	3.09	2.99	2.38	2.58
HE06 Årsverk av psykiatriske sykepleiere, per 10 000 innbyggere	1.17	1.13	1.13	1.11	1.13
HE07 Årsverk av jordmødre per 10 000 fødte	1.86	1.69	1.54	1.84	1.74
HE08 Antall sykehusopphold per 1000 innbyggere	3.64	3.99	3.69	4.62	3.91
HE09 Andel med fullført helseundersøkelse innen 1. skoleår	3.22	3.91		3.15	6
HE10 Andel fødte med hjemmebesøk innen 14 dager	6	5.15	6	6	4.22
HE11 Vaksine, 2-åringer	4.57	4.46	5.15	4.91	4.87
HE12 Vaksine, 9-åringer	4.28	4.34	4.46	4.81	4.95
HE13 Legemiddelbruk per 10000 innbyggere	1	1	1	1	1.82
HE14 Netto utgifter til forebygging per innbygger over 4 år			3.08	3.16	3.2

Nøkkeltall

	2016	2017	2018	2019	2020
HE01 Andel legeårsverk per 10000 innbyggere	11.2	11.6 ↑	11.8 ↑	12.1 ↑	12.3 ↑
Vekt i sektor: 10.2%, vekt totalt: 0.8% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	13.64	13.99	14.21	14.58	14.69
HE02 Andel av fastlegelistene som er åpne	8	11.11 ↑	0 ↓	0	0
Vekt i sektor: 5.2%, vekt totalt: 0.4% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	54.8	54.29	50.71	45.55	40.54
HE03 Andel av fastlegelistene som mangler lege	4	0 ↓	0	28.57 ↑	35 ↑
Vekt i sektor: 5.2%, vekt totalt: 0.4% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	4.81	4.13	5.71	6.98	10.86
HE04 Andel ledige listeplasser	0	0	0	0	0
Vekt i sektor: 5.2%, vekt totalt: 0.4% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	10.32	10.41	10.02	9.32	8.31
HE05 Andel helsepsykiatriske årsverk per 10 000 innbyggere under fem år	71.73	83.49 ↑	87.12 ↑	66.41 ↓	73.04 ↑
Vekt i sektor: 10.2%, vekt totalt: 0.8% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	97.29	99.66	106.65	112.36	115.46
HE06 Årsverk av psykiatriske sykepleiere, per 10 000 innbyggere	1.84	1.49 ↓	1.52 ↑	1.29 ↓	1.45 ↑
Vekt i sektor: 5.2%, vekt totalt: 0.4% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	27.15	27.91	28.42	27.79	27.28
HE07 Årsverk av jordmødre per 10 000 fødte	64.66	57.69 ↓	62.24 ↑	71.43 ↑	70.42 ↓
Vekt i sektor: 5.2%, vekt totalt: 0.4% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	187.12	209.69	215.33	212.87	236.88
HE08 Antall sykehusopphold per 1000 innbyggere	172.47	162.45 ↓	110.52 ↓	144.14 ↑	141.04 ↓
Vekt i sektor: 5.2%, vekt totalt: 0.4% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	176.2	174.25	113.66	170.75	146.57
HE09 Andel med fullført helseundersøkelse innen 1. skoleår	86.03	91.79 ↑		77.59	100 ↑
Vekt i sektor: 7.7%, vekt totalt: 0.8% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	91.69	90.19	85.05	88.03	89.46
HE10 Andel fødte med hjemmebesøk innen 14 dager	99.14	96.92 ↓	100 ↑	100	88.73 ↓
Vekt i sektor: 10.2%, vekt totalt: 0.8% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	90.34	90.92	91.9	92.24	84.15
HE11 Vaksine, 2-åringer	95.2	95.4 ↑	97.4 ↑	97.3 ↓	97.5 ↑
Vekt i sektor: 10.2%, vekt totalt: 0.8% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	92.65	93.4	94.3	95.11	95.57
HE12 Vaksine, 9-åringer	95.6	95.9 ↑	96.5 ↑	97.5 ↑	97.9 ↑
Vekt i sektor: 10.2%, vekt totalt: 0.8% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	93.96	94.34	94.88	95.51	95.98
HE13 Legemiddelbruk per 10000 innbyggere	7104	7132 ↑	7147 ↑	7178 ↑	7123 ↓
Vekt i sektor: 5.2%, vekt totalt: 0.4% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	6569.85	6599.15	6641.21	6689.42	6674.73
HE14 Netto utgifter til forebygging per innbygger over 4 år			177.63	198.11 ↑	223.36 ↑
Vekt i sektor: 5.2%, vekt totalt: 0.4% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→			232.76	246.36	273.48

Sosialtjeneste

- Rana kom på **140. plass** innenfor denne sektoren i **Kommunebarometeret for 2021**
- Sektoren utgjør **7,5%** av den totale vekten i barometeret
- Vi har **11 nøkkeltall** for sektoren

Stønadslengde for eldre mottakere, andel som er på stønad i over seks måneder og ti måneder, andelen som har sosialhjelp som hovedinntekt, andelen mottakere av kvalifiseringsstønad og årsverk til økonomisk rådgivning har alle en vekt på 10 prosent av sektoren.

Resten av nøkkeltallene har en vekt på mindre enn 10 prosent hver.

SSB er eneste datakilde for denne sektoren.

Nasjonalt er stønadslengden for unge mottakere på 3,91 måneder. I Rana går unge mottakere på sosialhjelp i 3,5 måneder.

I barometeret regnes kort stønadstid som bra. Det må være positivt at sosialhjelp er en midlertidig løsning på vei mot noe mer permanent.

Blant mottakere over 25 år er stønadstiden nasjonalt 4,44 måneder. For de over 25 år i kommunen er stønadstiden 5 måneder.

Når vi korrigerer for behovet, mottar 3,75 prosent av de over 25 år i Rana sosialhjelp. Tendensen for Kommune-Norge er 4,08 prosent.

31,33 prosent av dem som går på sosialhjelp i Norge, mottar den i mer enn 6 måneder, og 15,97 prosent får stønad i mer enn 10 måneder.

33,64 prosent av dem som går på sosialstønad i Rana mottar den i minst 6 måneder.

Sosialstønad gis i over 10 måneder til 20,15 prosent av dem som mottar støtte.

Nasjonalt har 14,71 prosent av de med sosialhjelp det-

te som hovedinntekt.

Andelen mottakere i kommunen som har sosialhjelp som hovedinntekt er 13,12 prosent. I barometeret er lav verdi positivt.

På landsbasis ble 80,19 prosent av søknadene om kommunal bolig innfridd i fjor. Andelen har vært ganske stabil de siste ti årene.

I Rana ble 88,17 prosent av søknadene om kommunal bolig innvilget i fjor.

Individuell plan er fortsatt relativt lite brukt i sosialtjenesten. Målt mot hvor mange som går lenge på sosialhjelp, er det nasjonalt bare 19,63 prosent som har en slik plan. I Rana har 1,65 prosent en slik plan.

Rana kom på **140. plass** innen denne sektoren.

Ti beste innen sosialtjeneste

Plass	Kommune	Poengsum
1	3824 Tokke	0.368
2	1531 Sula	0.365
3	4216 Birkenes	0.358
4	1120 Klepp	0.343
5	5427 Skjervøy	0.34
6	3448 Nordre Land	0.337
7	1528 Sykkylven	0.334
8	3435 Vågå	0.332
9	4215 Lillesand	0.331
10	5034 Meråker	0.331

Rangering

	2016	2017	2018	2019	2020
SOS01 Snitt stønadslengde i antall måneder for mottakere av sosialhjelp, 18-24 år	176	174	151	145	124
SOS02 Snitt stønadslengde i antall måneder for mottakere av sosialhjelp, 25-66 år	194	208	203	187	232
SOS03 Andel 18-24 på sosialhjelp, korrigert	201	166	163	184	174
SOS04 Andel 25-66 på sosialhjelp, korrigert	136	125	152	155	159
SOS05 Andel sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp i 6 måneder eller mer	213	213	197	195	191
SOS06 Andel sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp i 10 måneder eller mer	157	181	179	165	205
SOS07 Andel av mottakerne som har sosialhjelp som hovedinntektskilde	157	143	133	176	143
SOS08 Mottakere av kvalifiseringsstønad, andel av dem som går over 6 mnd på sosialhjelp	120	114	118	143	124
SOS09 Årsverk til økonomisk rådgivning per 1000 langtidsmottakere av stønad	191	187	195	204	197
SOS10 Andel søknader om kommunal bolig som blir innvilget	160	180	93	139	135
SOS11 Mottakere med individuell plan, målt mot mottakere som går mer enn 6 måneder på stønad	126	138	130	120	116

Karakter

	2016	2017	2018	2019	2020
SOS01 Snitt stønadslengde i antall måneder for mottakere av sosialhjelp, 18-24 år	3.29	3.41	3.46	3.51	3.89
SOS02 Snitt stønadslengde i antall måneder for mottakere av sosialhjelp, 25-66 år	3.11	3	3.03	3.1	2.88
SOS03 Andel 18-24 på sosialhjelp, korrigert	3.44	3.59	3.58	3.43	3.51
SOS04 Andel 25-66 på sosialhjelp, korrigert	4	3.87	3.66	3.67	3.86
SOS05 Andel sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp i 6 måneder eller mer	3.25	3.02	3.14	3.19	3.26
SOS06 Andel sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp i 10 måneder eller mer	3.41	3.12	3.21	3.28	2.9
SOS07 Andel av mottakerne som har sosialhjelp som hovedinntektskilde	3.64	3.75	3.9	3.56	3.89
SOS08 Mottakere av kvalifiseringsstønad, andel av dem som går over 6 mnd på sosialhjelp	2.86	2.3	2.96	2.55	2.86
SOS09 Årsverk til økonomisk rådgivning per 1000 langtidsmottakere av stønad	1.66	1.83	1.9	1.9	1.94
SOS10 Andel søknader om kommunal bolig som blir innvilget	3.74	3.45	5	4.15	4.51
SOS11 Mottakere med individuell plan, målt mot mottakere som går mer enn 6 måneder på stønad	1.29	1.22	1.24	1.33	1.19

Nøkkeltall

	2016	2017	2018	2019	2020
SOS01 Snitt stønadslengde i antall måneder for mottakere av sosialhjelp, 18-24 år	4.1	4.1	4 ↓	4	3.5 ↓
Vekt i sektor: 15%, vekt totalt: 1.1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	3.85	3.91	3.92	4.01	3.91
SOS02 Snitt stønadslengde i antall måneder for mottakere av sosialhjelp, 25-66 år	4.7	5 ↑	5.1 ↑	5 ↓	5
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.8% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	4.3	4.48	4.6	4.64	4.44
SOS03 Andel 18-24 på sosialhjelp, korrigert	10.45	7.76 ↓	7.24 ↓	7.14 ↓	6.34 ↓
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.8% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	9.57	8.04	7.47	6.78	6.37
SOS04 Andel 25-66 på sosialhjelp, korrigert	4.78	4.25 ↓	4.45 ↑	4.37 ↓	3.75 ↓
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.8% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	5.52	4.72	4.75	4.59	4.08
SOS05 Andel sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp i 6 måneder eller mer	32.49	35.82 ↑	35.78 ↓	35.28 ↓	33.64 ↓
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.8% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	27.82	30.32	31.62	32.17	31.33
SOS06 Andel sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp i 10 måneder eller mer	14.9	18.31 ↑	18.85 ↑	17.64 ↓	20.15 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.4% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	14.23	15.03	16.15	16.16	15.97
SOS07 Andel av mottakerne som har sosialhjelp som hovedinntektskilde	11.18	10.86 ↓	11.02 ↑	13.59 ↑	13.12 ↓
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.8% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	11.83	11.69	12.68	13.85	14.71
SOS08 Mottakere av kvalifiseringsstønad, andel av dem som går over 6 mnd på sosialhjelp	11.47	10.86 ↓	11.61 ↑	10.09 ↓	14.84 ↑
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.8% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	15.42	19.27	14.83	16.32	19.99
SOS09 Årsverk til økonomisk rådgivning per 1000 langtidsmottakere av stønad	9.17	9.05 ↓	8.93 ↓	9.17 ↑	10.99 ↑
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.8% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	34.88	27.38	24.71	25.54	29.2
SOS10 Andel søknader om kommunal bolig som blir innvilget	77.06	74.63 ↓	90.73 ↑	84.38 ↓	88.17 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.4% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	74.61	76.27	76.89	78.93	80.19
SOS11 Mottakere med individuell plan, målt mot mottakere som går mer enn 6 måneder på stønad	3.21	2.26 ↓	2.68 ↑	2.75 ↑	1.65 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.4% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	23.25	22.34	21.27	19.5	19.63

Kultur

- Rana kom på **44. plass** innenfor denne sektoren i **Kommunebarometeret for 2021**
- Sektoren utgjør **2,5%** av den totale vekten i barometeret
- Vi har **11 nøkkeltall** for sektoren

De tre tyngste nøkkeltallene i kultursektoren er **netto driftsutgifter til aktivitetstilbud for barn og unge, netto driftsutgifter til idrett og idrettsanlegg per innbygger** og **antall ansatte kulturarbeidere i kommunen**. Til sammen har disse tre nøkkeltallene en vekt på 45 prosent av sektoren.

Datakildene er SSB og kulturindeksen til Telemarksforskning.⁵

Både besøkstallene og antall utlån ved bibliotekene falt kraftig i 2020. Det er ikke unaturlig, siden bibliotekene mange steder har vært stengt som følge av koronapandemien i kortere eller lengre tid.

Innbyggerne i Rana avla i snitt 2,2 besøk hver på bibliotek, noe som er lavere enn for flertallet av kommunene i Norge.

I Rana var det 0,78 kinobesøk per innbygger. Kommunen ligger rundt normalen i antallet kinobesøk, sammenlignet med andre kommuner.

Telemarksforskning setter sammen årlige oversikter over hvor mange kulturarbeidere det er i kommunene, både i privat og offentlig regi. For Rana er systemsettingen innen kultur 20,51 per 1 000 innbyggere.

Andelen av barn fra kommunen som faktisk går på

musikk- og kulturskole er 10,87, ifølge tallene.

Norsk kulturindeks fra Telemarksforskning viser hvor mange timer hver enkelt elev i kulturskolen får. I Rana får elevene 16,45 timer med undervisning.

Rana kom på **44. plass** innen denne sektoren.

⁵Tallene fra kulturindeksen er innhentet i 2019, men presenteres i kolonnen for 2020 i Kommunebarometeret.

Ti beste innen kultur

Plass	Kommune	Poengsum
1	4222 Bykle	0.139
2	4221 Valle	0.116
3	3043 Ål	0.111
4	5438 Lebesby	0.11
5	5046 Høylandet	0.11
6	3824 Tokke	0.109
7	3823 Fyresdal	0.107
8	1151 Utsira	0.107
9	1134 Suldal	0.107
10	0301 Oslo	0.106

Rangering

	2016	2017	2018	2019	2020
KULO1 Besøk i folkebibliotek per innbygger	102	79	91	99	171
KULO2 Andel av voksne som er aktive lånere på biblioteket ⁶			148	165	121
KULO3 Utlån per innbygger	193	205	158	181	268
KULO4 Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud for barn og unge	115	117	124	84	139
KULO5 Netto driftsutgifter til idrett og idrettsanlegg per innbygger	153	182	229	235	115
KULO6 Kinobesøk per innbygger	55	50	64	64	73
KULO7 Ansatte kulturarbeidere i kommunen (fra Norsk Kulturindeks, Telemarksforskning), per 1000 innbygger ⁶			1	1	1
KULO8 Andel av elevene som går på kommunens musikk- og kulturskole	289	289	301	292	295
KULO9 Antall timer i kulturskolen, per elev ⁶			36	107	127
KULO10 Kommunale fritidssentre, årlige besøk per 1000 innbyggere 6-20 år	126	132	131	125	185
KULO11 Andel av kulturutgiftene som er overført til frivillige	92	66	67	55	79

⁶Tallene fra Telemarksforskning er fra året før

Karakter

	2016	2017	2018	2019	2020
KULO1 Besøk i folkebibliotek per innbygger	3.49	3.62	3.57	3.5	2.91
KULO2 Andel av voksne som er aktive lånere på biblioteket ⁷			3.45	3.3	3.54
KULO3 Utlån per innbygger	2.93	2.93	3.24	3	1.97
KULO4 Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud for barn og unge	3.54	3.53	3.53	3.65	3.48
KULO5 Netto driftsutgifter til idrett og idrettsanlegg per innbygger	3.22	2.97	2.55	2.48	3.5
KULO6 Kinobesøk per innbygger	3.94	4	3.94	3.89	3.77
KULO7 Ansatte kulturarbeidere i kommunen (fra Norsk Kulturindeks, Telemarksforskning), per 1000 innbygger ⁷			6	6	6
KULO8 Andel av elevene som går på kommunens musikk- og kulturskole	2.04	1.9	1.86	1.94	1.71
KULO9 Antall timer i kulturskolen, per elev ⁷			3.51	3.4	2.81
KULO10 Kommunale fritidssentre, årlige besøk per 1000 innbyggere 6-20 år	2.77	2.46	2.5	2.33	1.71
KULO11 Andel av kulturutgiftene som er overført til frivillige	3.77	3.83	3.89	3.93	3.74

⁷Tallene fra Telemarksforskning er fra året før

Nøkkeltall

	2016	2017	2018	2019	2020
KULO1 Besøk i folkebibliotek per innbygger	4.38	5.27 ↑	5.04 ↓	4.59 ↓	2.2 ↓
Vekt i sektor: 7.5%, vekt totalt: 0.2% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	4.4	4.3	4.47	4.56	2.86
KULO2 Andel av voksne som er aktive lånere på biblioteket ⁸			13.97	14.93 ↑	15.52 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→			14.28	16.15	14.19
KULO3 Utlån per innbygger	2.86	2.74 ↓	2.99 ↑	2.69 ↓	1.56 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	3.63	3.48	3.32	3.31	2.55
KULO4 Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud for barn og unge	1252.85	1254.85 ↑	1213.36 ↓	1585.36 ↑	1092.44 ↓
Vekt i sektor: 15%, vekt totalt: 0.4% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	1149.5	1154.25	1160.54	1181.94	1099.36
KULO5 Netto driftsutgifter til idrett og idrettsanlegg per innbygger	611.01	575.23 ↓	506.98 ↓	545.43 ↑	940.31 ↑
Vekt i sektor: 15%, vekt totalt: 0.4% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	688.11	751.82	805.27	910.35	936.06
KULO6 Kinobesøk per innbygger	2.66	2.31 ↓	2.22 ↓	1.89 ↓	0.78 ↓
Vekt i sektor: 2.5%, vekt totalt: 0.1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	1.68	1.39	1.41	1.23	0.58
KULO7 Ansatte kulturarbeidere i kommunen (fra Norsk Kulturindeks, Telemarksforskning), per 1000 innbygger ⁸			19.6	41.12 ↑	20.51 ↓
Vekt i sektor: 15%, vekt totalt: 0.4% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→			5.57	12.24	5.73
KULO8 Andel av elevene som går på kommunens musikk- og kulturskole	11.01	10.99 ↓	10.15 ↓	10.88 ↑	10.87 ↓
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	25.37	24.21	24.14	23.84	21.79
KULO9 Antall timer i kulturskolen, per elev ⁸			17.45	15.73 ↓	16.45 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→			15.93	16.21	19.46
KULO10 Kommunale fritidssentre, årlige besøk per 1000 innbyggere 6-20 år	501	461 ↓	468 ↑	482 ↑	203 ↓
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	708.4	788.35	781.13	904.45	697.22
KULO11 Andel av kulturutgiftene som er overført til frivillige	15.87	17.45 ↑	16.93 ↓	17.49 ↑	14.83 ↓
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	12.54	12.35	12.29	11.45	11.16

⁸Tallene fra Telemarksforskning er fra året før

Miljø

- Rana kom på **55. plass** innenfor denne sektoren i **Kommunebarometeret for 2021**
- Sektoren utgjør **2,5%** av den totale vekten i barometeret
- Vi har **11 nøkkeltall** for sektoren

I miljøsektoren har alle nøkkeltall en vekt på 10 prosent, med unntak av to av klimagass-nøkkeltallene som begge har en vekt på 5 prosent.

Datakildene våre for miljøsektoren er SSB og miljøstatus.no.

Sektoren ble en del endret i 2019-utgaven av Kommunebarometeret. Statistikk om utslipp av klimagasser er hentet inn, og sektoren har nøkkeltall som retter oppmerksomheten mot bruk av naturressurser og miljø.

Et viktig ressurs spørsmål er hvor mye søppel som produseres i kommunen. Den totale søppelmengden er beregnet per innbygger.

De 10 kommunene med den laveste avfallsmengden per årsinnbygger i 2020 vises i tabell 24.

Kommune	Avfallsmengde
5435 Nordkapp	176 kg
5434 Måsøy	176 kg
5436 Porsanger	177 kg
5439 Gamvik	177 kg
5438 Lebesby	177 kg
5437 Karasjok	177 kg
1151 Utsira	195 kg
4619 Eidfjord	273 kg
4621 Voss	273 kg
4618 Ullensvang	273 kg

TABELL 24: Kommunene med lavest årlig volum husholdningsavfall per innbygger.

Korrigert for lønns- og prisvekst var normalen for kommunenes energikostnader nasjonalt på 126,53 kroner per kvadratmeter i snitt.

Energikostnadene for bygg i Rana er på 135 kroner per kvadratmeter, ifølge SSB. Statistikken for formålsbygg inkluderer de sentrale byggene (rådhus, skoler, sykehjem osv.).

Nasjonalt utgjør arealet i snitt 7,36 kvadratmeter per

innbygger. Arealet er omtrent uendret. Dette er typisk en indikator hvor store kommuner kommer bedre ut enn små.

I Rana er tallet 4,31 kvadratmeter bygg målt mot innbyggertallet. Gjennomsnittet er betydelig påvirket av de største kommunene.

En ganske stor andel av avfallet i kommunen går til materialgjenvinning eller biologisk behandling. Den beste kommunen gjenvinner 63,8 prosent av avfallet, de dårligste er nede i 0 prosent gjenvinning.

Andelen av dyrket og dyrkbar jord som er omdisponert de siste årene, kan indikere presset på arealer i kommunen. I Rana er 0,25 dekar jordbruksareal omdisponert de siste årene, ifølge statistikken.

I fjorårets barometer introduserte vi tre nøkkeltall for utslipp av klimagasser. Tallene viser at utslippene i alle tre kategorier har gått tydelig tilbake de siste årene.

Rana slipper ut 22 508,76 kilo klimagasser per innbygger (målt i CO₂-ekvivalenter).

Nasjonalt ligger normalen på 12 279,01 kilo per innbygger.

Rana kom på **55. plass** innen denne sektoren.

Ti beste innen miljø

Plass	Kommune	Poengsum
1	0301 Oslo	0.15
2	1121 Time	0.144
3	3001 Halden	0.144
4	3013 Marker	0.14
5	1577 Volda	0.14
6	3005 Drammen	0.139
7	1520 Ørsta	0.138
7	3048 Øvre Eiker	0.138
7	3049 Lier	0.138
10	3024 Bærum	0.137

Rangering

	2016	2017	2018	2019	2020
MILO1 Energikostnader per kvm bygg	235	198	220	255	290
MILO2 Formålsbygg, areal per innbygger	68	79	62	51	36
MILO3 Energibruk per bruker, kommunale bygg	97	96	109	109	94
MILO4 Husholdningsavfall per årsinnbygger i kilo	91	144	20	35	1
MILO5 Andel husholdningsavfall levert til gjenvinning og biogassproduksjon	155	210	183	237	181
MILO6 Vannforbruk per tilknyttet innbygger (m3)	77	92	86	96	85
MILO7 Netto driftsutgifter til rekreasjon i tettsteder, per innbygger	90	122	102	140	107
MILO8 Jordbruksareal omdisponert siste fire år, per 1.000 dekar	198	186	174	181	138
MILO9 Utslipp av klimagasser per innbygger i CO2-ekvivalenter - alle utslipp	299	300	297	298	298
MILIO Utslipp av klimagasser per innbygger i CO2-ekvivalenter, oppvarming	307	307	296	211	192
MIL11 Utslipp av klimagasser per innbygger i CO2-ekvivalenter, avfall	222	215	216	223	219

Karakter

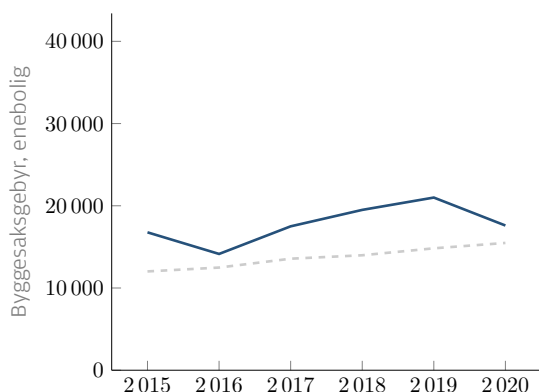
	2016	2017	2018	2019	2020
MILO1 Energikostnader per kvm bygg	3.59	4.34	4.67	3.5	3.5
MILO2 Formålsbygg, areal per innbygger	4.32	4.3	4.38	4.55	5.63
MILO3 Energibruk per bruker, kommunale bygg	4.5	4.53	4.41	4.42	5.05
MILO4 Husholdningsavfall per årsinnbygger i kilo	4.13	3.98	5.32	5.22	6
MILO5 Andel husholdningsavfall levert til gjenvinning og biogassproduksjon	3.81	3.26	3.36	2.94	3.42
MILO6 Vannforbruk per tilknyttet innbygger (m3)	4.45	4.32	4.2	4.37	4.3
MILO7 Netto driftsutgifter til rekreasjon i tettsteder, per innbygger	3.49	3.36	3.49	3.27	3.5
MILO8 Jordbruksareal omdisponert siste fire år, per 1.000 dekar	5.05	5.26	5.26	5.22	5.59
MILO9 Utslipp av klimagasser per innbygger i CO2-ekvivalenter - alle utslipp	3.28	3.31	3.29	3.32	3.33
MILIO Utslipp av klimagasser per innbygger i CO2-ekvivalenter, oppvarming	1	1	3.24	3.92	4.21
MIL11 Utslipp av klimagasser per innbygger i CO2-ekvivalenter, avfall	3.71	3.85	3.9	3.82	3.69

Nøkkeltall

	2016	2017	2018	2019	2020
MILO1 Energikostnader per kvm bygg	123.46	118.99 ↓	142.65 ↑	162.41 ↑	135 ↓
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	126.44	155.81	242.21	157.36	126.53
MILO2 Formålsbygg, areal per innbygger	4.62	4.71 ↑	4.46 ↓	4.29 ↓	4.31 ↑
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	6.87	6.91	6.89	6.97	7.36
MILO3 Energibruk per bruker, kommunale bygg	249	233 ↓	240 ↑	242 ↑	210 ↓
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	414.2	397.6	378.41	383.26	362.95
MILO4 Husholdningsavfall per årsinnbygger i kilo	383.2	388.1 ↑	320.2 ↓	340.9 ↑	276.5 ↓
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	433.36	428.32	429.71	434.42	465.09
MILO5 Andel husholdningsavfall levert til gjenvinning og biogassproduksjon	39.1	33.9 ↓	37.2 ↑	34 ↓	38.3 ↑
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	36.4	37.5	38.5	38.86	38.77
MILO6 Vannforbruk per tilknyttet innbygger (m3)	61.87	65.29 ↑	64.44 ↓	62.77 ↓	60.37 ↓
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	83.39	82.6	83.1	82.14	81.56
MILO7 Netto driftsutgifter til rekreasjon i tettsteder, per innbygger	173.97	175.94 ↑	204.44 ↑	195.03 ↓	243.39 ↑
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	176.14	193.41	205.3	221.06	237.34
MILO8 Jordbruksareal omdisponert siste fire år, per 1.000 dekar	0.67	0.58 ↓	0.54 ↓	0.5 ↓	0.25 ↓
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	1.76	1.97	1.83	1.6	1.47
MILO9 Utslipp av klimagasser per innbygger i CO2-ekvivalenter - alle utslipp	26150.58	25805.78 ↓	26697.01 ↑	24080.64 ↓	22508.76 ↓
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	13007.27	13059.14	12932.01	13028.02	12279.01
MILO10 Utslipp av klimagasser per innbygger i CO2-ekvivalenter, oppvarming	1058.63	775.43 ↓	386.35 ↓	167.16 ↓	117.66 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	222.75	226.19	205.53	191.23	147.75
MILO11 Utslipp av klimagasser per innbygger i CO2-ekvivalenter, avfall	269.02	240.9 ↓	221.56 ↓	224.2 ↑	212.56 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	294.06	280.49	263.23	257.39	230.37

Saksbehandling

- Rana kom på **304. plass** innenfor denne sektoren i **Kommunebarometeret for 2021**
- Sektoren utgjør **2,5%** av den totale vekten i barometeret
- Vi har **8 nøkkeltall** for sektoren

FIGUR 2: Den blå kurven i diagrammet over viser utviklingen i byggesaksgebyr for oppføring av enebolig i Rana. Den stiplede kurven viser gjennomsnittet for alle kommunene SSB har tall for.

Kommune	Gebyr
3025 Asker	43400 kr
3038 Hole	42000 kr
3024 Bærum	40950 kr
3005 Drammen	40180 kr
3020 Nordre Follo	40000 kr
3033 Ullensaker	39510 kr
3027 Rælingen	37700 kr
3028 Enebakk	37270 kr
3031 Nittedal	37100 kr
3054 Lunner	37100 kr

TABELL 28: Kommunene med høyest gebyr for å behandle søknad om oppføring av enebolig, 2020

Det tyngste nøkkeltallet er **andel fristbrudd**. Det har en vekt på 20 prosent av sektoren. Nøkkeltallene for **saksbehandlingstid, tilsyn, og gebyr** har alle en vekt på 15 prosent hver.

SSB er eneste datakilde for denne sektoren.

Antall faktiske tilsyn, målt mot antall byggesaker, viser fortsatt store variasjoner mellom kommunene. Det er en god del kommuner som ikke rapporterer disse tallene.

Andelen byggesøknader i områder med restriksjoner som har blitt innvilget har vært høy de siste årene.

Gebyr for privat forslag til reguleringsplan har gradvis økt de siste årene, og avstanden mellom de rimeligste og de dyreste kommunene øker. I Rana må man betale 131 800 kroner i gebyr for privat forslag til reguleringsplan. Nasjonalt er tendensen 74 463,38 kroner.

Byggesaksgebyrer

Nasjonalt er det store variasjoner i gebyr for å saksbehandle en enebolig. Noen kommuner oppgir at de ikke krever gebyr i det hele tatt, mens de dyreste kommunene krever over 40 000 kroner.

I løpet av femårsperioden 2016–2020 har byggesaksgebyret for oppføring av enebolig i Rana endret seg fra 14 142 kr til 17 600 kr.

Figur 2 viser hvordan utviklingen i Rana har vært i forhold til snittet for hele landet.

Gebyret for behandling av søknad om oppføring av enebolig i Rana ligger omtrent på nivå med snittet for de andre kommunene i landet.

Til sammenlikning forlanger kommunen med den aller høyeste gebyrsatsen hele 43 400 kroner for å behandle en byggesøknad.

Tabell 28 viser en oversikt over de 10 kommunene som krever de høyeste gebyrene.

Rana kom på **304. plass** innen denne sektoren.

Ti beste innen saksbehandling

Plass	Kommune	Poengsum
1	4630 Osterøy	0.124
2	4650 Gloppen	0.123
3	5045 Grong	0.123
4	3426 Tolga	0.121
5	3047 Modum	0.12
6	1820 Alstahaug	0.119
7	5047 Overhalla	0.118
8	5425 Storfjord	0.118
9	3434 Lom	0.118
10	3435 Vågå	0.116

Rangering

	2016	2017	2018	2019	2020
SAK01 Andel byggesøknader der kommunen har overskredet lovpålagt saksbehandlingstid			1		
SAK02 Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, byggesaker med 3 ukers frist	50	103	65	75	88
SAK03 Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, byggesaker med 12 ukers frist	46	121	74	83	51
SAK04 Andel av vedtatte byggesaker med faktisk tilsyn	145	173		141	91
SAK05 Saksbehandlingsgebyr for enebolig	219	238	258	265	230
SAK06 Andel av byggesøknader innvilget ved dispensasjon fra plan	160	132	112	137	150
SAK07 Andel byggesøknader innvilget i områder med restriksjoner	68	6	55	63	69
SAK08 Gebyr for privat forslag til reguleringsplan	239	262	264	273	276

Karakter

	2016	2017	2018	2019	2020
SAK01 Andel byggesøknader der kommunen har overskredet lovpålagt saksbehandlingstid			6		
SAK02 Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, byggesaker med 3 ukers frist	4.67	4.01	4.73	4.54	4.28
SAK03 Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, byggesaker med 12 ukers frist	4.71	4.29	4.73	4.38	4.81
SAK04 Andel av vedtatte byggesaker med faktisk tilsyn	1.55	1.5		2.15	3.21
SAK05 Saksbehandlingsgebyr for enebolig	3.37	3.14	2.97	2.91	3.31
SAK06 Andel av byggesøknader innvilget ved dispensasjon fra plan	1	2.79	3.49	1	1
SAK07 Andel byggesøknader innvilget i områder med restriksjoner	1	5.21	1	1	1
SAK08 Gebyr for privat forslag til reguleringsplan	3.37	3.21	3.23	3.02	3.09

Nøkkeltall

	2016	2017	2018	2019	2020
SAK01 Andel byggesøknader der kommunen har overskredet lovpålagt saksbehandlingstid			0		
Vekt i sektor: 20%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→			0	0	0
SAK02 Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, byggesaker med 3 ukers frist	9	13 ↑	11 ↓	11	12 ↑
Vekt i sektor: 15%, vekt totalt: 0.4% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	16.09	16.1	20.66	18.08	16.98
SAK03 Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, byggesaker med 12 ukers frist	19	22 ↑	20 ↓	24 ↑	19 ↓
Vekt i sektor: 15%, vekt totalt: 0.4% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	35.93	31.64	37.43	36.41	38.69
SAK04 Andel av vedtatte byggesaker med faktisk tilsyn	2.15	1.76 ↓		2.88	4.52 ↑
Vekt i sektor: 15%, vekt totalt: 0.4% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	9.83	8.81	8.97	6.25	5.11
SAK05 Saksbehandlingsgebyr for enebolig	14142	17500 ↑	19500 ↑	21000 ↑	17600 ↓
Vekt i sektor: 15%, vekt totalt: 0.4% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	12184.99	13077.54	13665.95	14494.99	15479.85
SAK06 Andel av byggesøknader innvilget ved dispensasjon fra plan	98.9	65.38 ↓	50 ↓	100 ↑	97.06 ↓
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	54.55	51.77	49.82	54.7	56.68
SAK07 Andel byggesøknader innvilget i områder med restriksjoner	98.9	65.38 ↓	100 ↑	100	97.06 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	95.37	95.6	95.71	92.44	92.99
SAK08 Gebyr for privat forslag til reguleringsplan	72092	101000 ↑	102170 ↑	126170 ↑	131800 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	55709.34	58733.87	62891.02	66922.65	74463.38

Vann, avløp og renovasjon

- **Rana kom på 56. plass innenfor denne sektoren i Kommunebarometeret for 2021**
- **Sektoren utgjør 2,5% av den totale vekten i barometeret**
- **Vi har 14 nøkkeltall for sektoren**

De viktigste nøkkeltallene i VA-sektoren er **andel innbyggere som er tilknyttet renseanlegg som oppfyller alle rensekrav**. Dette nøkkeltallet har en vekt på 20 prosent av sektoren, og **årsgebyr på vann, avløp og renovasjon** har en vekt på 15 prosent.

SSB er eneste datakilde for denne sektoren.

Gebyrene skal i utgangspunktet være så lave som praktisk mulig. Samtidig er det viktig å se helheten. Det sentrale er om det er sammenheng mellom gebyrene og den anslåtte kvaliteten. Vann, avløp, renovasjon og feiing er inkludert. Nøkkeltallet for gebyrer er justert for den generelle lønns- og prisveksten i kommunesektoren, og vises dermed i faste 2020-kroner. Gebyrene er nasjonalt i snitt på 11 716,21 kroner. Gebyrene for vann, avløp, renovasjon og feiing i Rana er på 9 370 kroner. Lave gebyrer er positivt så sant det ikke betyr at anleggene er utdaterte og dårlig vedlikeholdt.

Hvor mange innbyggere som er tilknyttet kommunale vannverk med tilfredsstillende vannkvalitet, er blant tallene som årlig rapporteres til Kostra.

Gjennomsnittlig prosentverdi for dette tallet blant kommuner i Norge er 98,75 prosent. Tallet varierer mellom 3,76 og 100. I Rana er 100 prosent av innbyggerne tilknyttet kommunalt anlegg med tilfredsstillende vannkvalitet.

De fire nøkkeltallene for vannkvalitet i barometeret bidrar særlig til å identifisere kommuner hvor dette

ikke er tilfellet. Det er først og fremst pH-verdier som er et problem i en del kommuner.

Lekkasje fra vannledningsnett er et problem i mange kommuner, hvor en stor del av vannet rett og slett forsvinner. Det er dårlig utnyttelse av ressursene, og her er det ingen bedring å spore over tid. I snitt forsvinner fortsatt 26,79 prosent av vannet på veien. I de dårligste kommunene er lekkasjen oppunder 70,4 prosent.

Ifølge statistikken lekker det 55,6 prosent fra ledningsnett i kommunen. I de beste kommunene er lekkasjeandelen rundt 1 prosent.

Fornyingen av vannledningsnett har de tre siste årene vært ganske god. I tillegg til fornyelsestakten for vann- og avløpsnett, har vi i år også med gjennomsnittlig alder for ledningsnett.

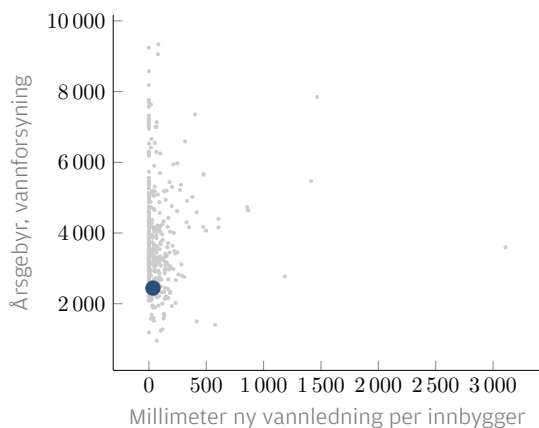
Normal alder for den delen av vannledningsnett i Kommune-Norge som har en kjent alder, er 32,01 år i snitt. I Rana er snittet 41 år.

Heller ikke spillvannsnettet skiftes ut raskt nok på nasjonalt nivå. Andelen av spillvannsnettet som er fornyet siste tre år er nå 1,2 prosent. Utskifting av spillvannsnettet i Rana er på 1,02 de tre siste årene, ifølge statistikken.

I snitt er spillvannsnettet i kommunen som har en kjent alder, på 40 år. Tendensen for Kommune-Norge er 34,97 år.

Rørfornyning mot avgiftsnivå

Kommuner med høyt avgiftsnivå på vannforsyningen har ikke nødvendigvis fornyet vannledningsnettet i vesentlig grad de siste tre årene.

Spredningsdiagrammet over viser hvordan fornyingen av vannledningsnettet de siste tre årene eventuelt henger sammen med kommunenes avgiftsnivå. Rana er markert med blått. Holder vi snittalderen på ledningsnettet⁹ opp mot avgiftsnivået, er det ingen påfallende tendenser. Det kan likevel se ut som at

de relativt få kommunene som har rapportert inn en snittalder på 50 år eller høyere, ligger i eller rett over den nederste halvdel av avgiftsstigen.

Rana kom på **56. plass** innen denne sektoren.

Ti beste innen vann, avløp og renovasjon

Plass	Kommune	Poengsum
1	5417 Salangen	0.119
2	3825 Vinje	0.116
3	1124 Sola	0.114
4	5021 Oppdal	0.112
5	4622 Kvam	0.111
6	3019 Vestby	0.111
7	1101 Eigersund	0.111
8	1108 Sandnes	0.11
9	3804 Sandefjord	0.109
10	5027 Midtre Gauldal	0.109

⁹I mange kommuner er den faktiske alderen på store deler av ledningsnettet ikke kjent. Tallene er derfor ikke presise.

Rangering

	2016	2017	2018	2019	2020
VA01 Årsgebyr for vann, avløp, renovasjon og feiing	46	37	68	85	61
VA02 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende e.coli-prøveresultater	1	1	1	1	1
VA03 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende IE-prøveresultater	1	1	1	1	1
VA04 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende farge	281	290	288	301	1
VA05 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende pH-verdi	1	1	1	1	1
VA06 Brudd i vannleveransen, snitt timer per år per innbygger	266	306	311	272	213
VA07 Andel av vannet som går tapt på grunn av lekkasjer	160	208	218	282	297
VA08 Andel fornyet vannledningsnett siste tre år	63	77	98	162	142
VA09 Beregnet gjennomsnittsalder for det kommunale vannledningsnett med kjent alder	256	271	274	271	300
VA10 Andel fornyet spillvannsnett siste tre år, avløp	100	19	19	53	51
VA11 Alder på spillvannsnettet	219	235	230	230	257
VA12 Andel innbyggere som er tilknyttet anlegg som overholder alle renskrav	171	183	183	108	114
VA13 Antall stopp i kloakken per 100 km spillvannsnett	208	199	203	161	222
VA14 Oversvømmelser per 10000 innbygger	200	177	221	210	190

Karakter

	2016	2017	2018	2019	2020
VA01 Årsgebyr for vann, avløp, renovasjon og feiing	4.67	4.74	4.37	4.37	4.95
VA02 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende e.coli-prøveresultater	6	6	6	6	6
VA03 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende IE-prøveresultater	6	6	6	6	6
VA04 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende farge	3.47	3.48	3.46	3.42	6
VA05 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende pH-verdi	6	6	6	6	6
VA06 Brudd i vannleveransen, snitt timer per år per innbygger	3.46	1	1	3.46	5.31
VA07 Andel av vannet som går tapt på grunn av lekkasjer	3.39	2.86	2.77	1	1
VA08 Andel fornyet vannledningsnett siste tre år	3.58	3.52	3.47	2.38	2.7
VA09 Beregnet gjennomsnittsalder for det kommunale vannledningsnett med kjent alder	2.89	2.77	2.82	2.86	2.8
VA10 Andel fornyet spillvannsnett siste tre år, avløp	2.94	3.57	3.59	3.65	3.12
VA11 Alder på spillvannsnettet	3.24	3.14	3.15	3.18	3.21
VA12 Andel innbyggere som er tilknyttet anlegg som overholder alle renskrav	1.27	1.37	1.34	3.54	3.61
VA13 Antall stopp i kloakken per 100 km spillvannsnett	3.18	3.43	3.17	4.44	3.22
VA14 Oversvømmelser per 10000 innbygger	3.38	4.59	3.37	3.42	4.64

Nøkkeltall

	2016	2017	2018	2019	2020
VA01 Årsgebyr for vann, avløp, renovasjon og feiing	8480.94	8229.35 ↓	9025.49 ↑	9519.46 ↑	9370 ↓
Vekt i sektor: 15%, vekt totalt: 0.4% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	11223.98	11195.68	11141.05	11338.89	11716.21
VA02 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende e.coli-prøveresultater	100	100	100	100	100
Vekt i sektor: 7.5%, vekt totalt: 0.2% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	97.24	96.45	96.5	98.42	98.03
VA03 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende IE-prøveresultater	100	100	100	100	100
Vekt i sektor: 7.5%, vekt totalt: 0.2% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	97.84	98.29	97.74	97.57	98.75
VA04 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende farge	96.68	96.8 ↑	96.8	94.59 ↓	100 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	97.63	97.62	98	97.56	97.14
VA05 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende pH-verdi	100	100	100	100	100
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	93.7	93.73	94.19	92.09	92.08
VA06 Brudd i vannleveransen, snitt timer per år per innbygger	0.86	7.02 ↑	9.16 ↑	1.54 ↓	0.33 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	0.67	0.75	0.85	1.05	1.17
VA07 Andel av vannet som går tapt på grunn av lekkasjer	27.9	35.7 ↑	37.1 ↑	55.1 ↑	55.6 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	26.17	26.18	26.42	26.7	26.79
VA08 Andel fornyet vannledningsnett siste tre år	0.81	0.79 ↓	0.68 ↓	0.38 ↓	0.43 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	0.63	0.69	0.69	0.69	0.63
VA09 Beregnet gjennomsnittsalder for det kommunale vannledningsnett med kjent alder	38	40 ↑	40	40	41 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	30.92	31.41	31.72	32.17	32.01
VA10 Andel fornyet spillvannnett siste tre år, avløp	0.55	1.1 ↑	1.18 ↑	0.92 ↓	1.02 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	0.71	0.67	0.62	0.59	1.2
VA11 Alder på spillvannettet	36	38 ↑	38	38	40 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	31.58	31.72	31.85	32.27	34.97
VA12 Andel innbyggere som er tilknyttet anlegg som overholder alle renskrav	6.92	9.44 ↑	9.49 ↑	72.05 ↑	74.73 ↑
Vekt i sektor: 20%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	64.99	63.29	70.68	67.94	66.84
VA13 Antall stopp i kloakken per 100 km spillvannnett	17.32	11.37 ↓	14.35 ↑	4.79 ↓	13.07 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	8.43	8.07	7.3	7.67	6.13
VA14 Oversvømmelser per 10000 innbygger	1.15	0.38 ↓	2.29 ↑	1.14 ↓	0.38 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	0.73	0.67	0.9	0.84	0.7

Økonomi

- Rana kom på **15. plass** innenfor denne sektoren i **Kommunebarometeret for 2021**
- Sektoren utgjør **10%** av den totale vekten i barometeret
- Vi har **11 nøkkeltall** for sektoren

De tyngste nøkkeltallene i sektoren er nøkkeltallene for **driftsmargin** og **disposisjonsfond**. Samlet har disse nøkkeltallene en vekt på 50 prosent av sektoren.

SSB er eneste datakilde for økonomisektoren.

Kommunal Rapport korrigerer netto driftsresultat for å vurdere driftsøkonomien. Nytt for to år siden var at en del kommuner får inntekter fra Havbruksfondet. Denne utbetalingen er trukket fra, for å gi et bedre bilde av den langsiktige, løpende driftssituasjonen.

Nasjonalt var normalen for korrigert netto driftsresultat på 1,19 prosent i 2020. For dette nøkkeltallet kan det være viktigere å se på kommunens eget resultat enn hvordan man klarer seg mot resten av landet. Korrigert netto driftsresultat var på 8,6 prosent i Rana i fjor. De beste kommunene i landet leverer et korrigert driftsresultat på 22,22%.

Disposisjonsfondet er ikke en fysisk bankkonto, men en størrelse i regnskapet som har stor betydning for handlingsrommet i budsjettet. Fondene i kommunene samlet er nå på 12,42 prosent av brutto driftsinntekter. Rana har 23 prosent av brutto driftsinntekter på sitt disposisjonsfond.

Netto renteeksponert gjeld er en indikator som viser lavere gjeldsgrad enn netto lånegjeld. Her regnes inn penger kommunen selv har utestående hos andre, gjeld som finansieres av selvkostområdene og penger og andre omløpsmidler kommunen selv har plassert. For Kommune-Norge er renteeksponert gjeld på 45,13 prosent av brutto driftsinntekter. Netto renteeksponert gjeld i kommunen er 12,8 prosent, målt mot brutto driftsinntekter.

Gjeldsgraden i Rana har endret seg -7 prosent det siste året. Nasjonalt var endring i gjeldsgrad på 0,43 prosent.

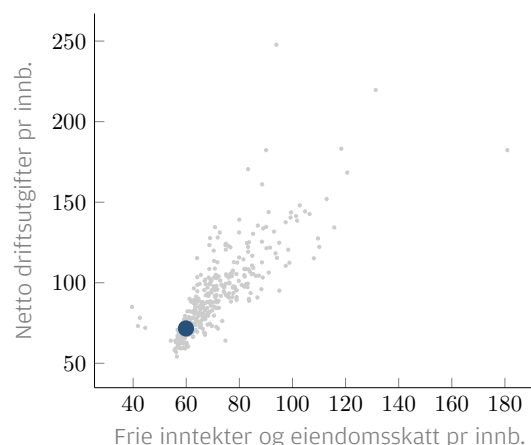
Tendensen nasjonalt er at kommunene bruker 0,38 prosent av brutto inntekter på å dekke netto finans-

utgifter, før vi tar hensyn til avdrag. Rana bruker $-0,19$ prosent av inntektene på å betjene gjelda, før avdrag.

Investeringsnivået har vært 13,58 prosent av brutto inntekter i Rana de fire siste årene. Normalen i landet ligger på 15,24 prosent.

Inntekter og utgifter per innbygger

I rapporten “Økonomisk analyse av kommunene 2020”, som konsultentselskapet Agenda Kaupang utarbeidet for Storebrand Livsforsikring våren 2021,¹⁰ vises det blant annet til forholdet mellom kommunenes frie inntekter per innbygger og netto driftsutgifter per innbygger. Tallenes tale er klar: Kommuner med høy inntekt bruker generelt mer penger på drift.

Spredningsdiagrammet viser at det er en sterk sammenheng mellom inntekter og utgifter, generelt kan man trygt si at kommunene setter tæring etter næring. Rana er markert med blått. Tall i 1000 kr.

Rana kom på **15. plass** innen denne sektoren.

¹⁰www.agendakaupang.no/2021/04/okonomisk-analyse-av-kommunene-2020/

Ti beste innen økonomi

Plass	Kommune	Poengsum
1	1547 Aukra	0.544
2	4222 Bykle	0.542
3	1834 Lurøy	0.529
4	4228 Sirdal	0.52
5	4224 Åseral	0.499
6	1134 Suldal	0.485
7	1151 Utsira	0.484
8	3424 Rendalen	0.459
9	4218 Iveland	0.454
10	3046 Krødsherad	0.453

Rangering

	2016	2017	2018	2019	2020
ØK01 Korrigert netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	1	34	1	1	1
ØK02 Korrigert netto driftsresultat i prosent, snitt 4 siste år	1	20	19	1	1
ØK03 Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	34	53	63	26	51
ØK04 Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter ¹¹	78	57	55	81	45
ØK05 Endring disposisjonsfond, prosentpoeng	195	35	105	303	1
ØK06 Netto renteesponert gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	98	127	64	60	47
ØK07 Endring i netto renteesponert gjeld (andel av brutto driftsinntekter)	152	265	27	100	62
ØK08 Netto finansutgifter, i prosent av brutto driftsinntekter, eksl. avdrag	184	192	191	119	97
ØK09 Investeringer, som andel av brutto driftsinntekter. Snitt siste fire år	270	254	238	212	173
ØK10 Andel av investeringene som finansieres av lån, siste fire år	165	133	110	129	155
ØK11 Oppsamlet beløp i balansen, i prosent av brutto driftsinntekter	322	322	324	321	313

¹¹Samme tall som fri egenkapital drift i prosent av brutto driftsinntekter

Karakter

	2016	2017	2018	2019	2020
ØK01 Korrigert netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	6	4.13	6	6	6
ØK02 Korrigert netto driftsresultat i prosent, snitt 4 siste år	6	3.96	3.96	6	6
ØK03 Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	3.88	3.88	3.75	3.94	3.9
ØK04 Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter ¹²	3.67	3.78	3.74	3.62	3.74
ØK05 Endring disposisjonsfond, prosentpoeng	3.22	3.94	3.57	2.65	6
ØK06 Netto renteesponert gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	3.78	3.67	3.85	3.89	4.34
ØK07 Endring i netto renteesponert gjeld (andel av brutto driftsinntekter)	3.62	3.4	4.04	3.56	3.7
ØK08 Netto finansutgifter, i prosent av brutto driftsinntekter, eksl. avdrag	3.27	3.28	3.23	3.64	4.19
ØK09 Investeringer, som andel av brutto driftsinntekter. Snitt siste fire år	3.29	3.26	3.34	3.41	3.93
ØK10 Andel av investeringene som finansieres av lån, siste fire år	3.2	3.56	3.67	3.61	3.44
ØK11 Oppsamlet beløp i balansen, i prosent av brutto driftsinntekter	1	1	1	1	2.7

¹²Samme tall som fri egenkapital drift i prosent av brutto driftsinntekter

Nøkkeltall

	2016	2017	2018	2019	2020
ØK01 Korrigert netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	8.06	6.09 ↓	6.02 ↓	5.22 ↓	8.6 ↑
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	3.81	1.38	0.71	-0.46	1.19
ØK02 Korrigert netto driftsresultat i prosent, snitt 4 siste år	8.06	7.07 ↓	6.72 ↓	6.35 ↓	6.48 ↑
Vekt i sektor: 15%, vekt totalt: 1.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	3.7	3.49	3.14	2.98	2.44
ØK03 Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	6.36	4.81 ↓	4.12 ↓	3.94 ↓	4.88 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	3.1	2.11	2.02	-0.27	1.69
ØK04 Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter ¹³	14.8	18.2 ↑	19.9 ↑	17.3 ↓	23 ↑
Vekt i sektor: 15%, vekt totalt: 1.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	10.78	11.26	12.45	12.87	12.42
ØK05 Endring disposisjonsfond, prosentpoeng	1.9	3.4 ↑	1.7 ↓	-2.6 ↓	5.7 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	2.84	0.48	1.21	0.41	-0.31
ØK06 Netto renteesponert gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	22.4	28.7 ↑	16.7 ↓	19.8 ↑	12.8 ↓
Vekt i sektor: 15%, vekt totalt: 1.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	36.02	36.07	37.56	43.97	45.13
ØK07 Endring i netto renteesponert gjeld (andel av brutto driftsinntekter)	1.5	6.3 ↑	-12 ↓	3.1 ↑	-7 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	3.72	0.05	1.53	6.22	0.43
ØK08 Netto finansutgifter, i prosent av brutto driftsinntekter, eksl. avdrag	0.93	0.85 ↓	0.78 ↓	0.14 ↓	-0.19 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	0.56	0.55	0.42	0.4	0.38
ØK09 Investeringer, som andel av brutto driftsinntekter. Snitt siste fire år	17.33	16.29 ↓	15.52 ↓	15.12 ↓	13.58 ↓
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	13.45	13.47	13.71	14.21	15.24
ØK10 Andel av investeringene som finansieres av lån, siste fire år	73.71	68.49 ↓	67.8 ↓	68.97 ↑	71.44 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	70.19	70.01	70.7	70.91	70.71
ØK11 Oppsamlet beløp i balansen, i prosent av brutto driftsinntekter	14	12.26 ↓	11.34 ↓	9.99 ↓	7.48 ↓
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	5.08	4.69	5.14	6.01	5.15

¹³Samme tall som fri egenkapital drift i prosent av brutto driftsinntekter

Kostnadsnivå

- **Rana kom på 20. plass innenfor denne sektoren i Kommunebarometeret for 2021**
- **Sektoren utgjør 5% av den totale vekten i barometeret**
- **Vi har 7 nøkkeltall for sektoren**

De tyngste nøkkeltallene i denne sektoren er nøkkeltallene for **grunnskole, pleie og omsorg, og barnehage** med en vekt på henholdsvis 30, 35 og 15 prosent av sektoren.

Datakildene for nøkkeltallene i denne sektoren er SSB og KS.

Kostnaden er beregnet ut fra netto utgifter i tjenesten i fjor, korrigert for utgiftsbehovet slik det framkommer i statsbudsjettet for 2020. Dermed fanger vi opp ulikheter som går på størrelse, sammensetning og så videre. Den historiske kostnaden er justert for kommunal lønns- og prisvekst, slik at alle tall presenteres i faste 2020-kroner. Dermed er det lett å se om tjenesten blir dyrere eller rimeligere fra år til år.

Netto utgifter til grunnskolen (korrigert for utgiftsbehovet) i Rana er på 13 767,83 kroner. Den nasjonale tendensen ligger på 15 735,27.

Kommunene som drifter pleie og omsorg dyrest ligger på en kostnad på 38 299,32 - og det er etter at vi har korrigert for ulikt utgiftsbehov. I Rana drifter man denne sektoren med en nettokostnad på 18 545,27 kroner.

Justert for lønns- og prisveksten var utgiftene i pleie og omsorg omtrent uendret i fjor, ifølge statistikkene. Netto utgifter til barnehage har nasjonalt vært

ganske stabile de siste årene, justert for lønns- og prisvekst. Statistikken er bare sammenliknbar tilbake til 2015. Barnehagekostnadene i kommunen ligger på 8 404,32. Tendensen for kommunene i landet er på 9 677,56 kroner.

I fjor beløp kostnadene for Barnevern-Norge seg til 2 467,52 kroner per innbygger, etter at vi har korrigert for lønns- og prisvekst. Kostnadene innen barnevernet i Rana ligger på 2 255,8.

Rana kom på **20. plass** innen denne sektoren.

Ti beste innen kostnadsnivå

Plass	Kommune	Poengsum
1	3426 Tolga	0.284
2	1834 Lurøy	0.283
3	3424 Rendalen	0.282
4	3036 Nannestad	0.279
5	3034 Nes	0.277
6	3028 Enebakk	0.276
7	3805 Larvik	0.275
8	3029 Lørenskog	0.274
9	1120 Klepp	0.272
10	5035 Stjørdal	0.272

Rangering

	2016	2017	2018	2019	2020
ENH01 Netto utgifter til grunnskole per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	48	46	94	100	38
ENH02 Netto utgifter til pleie og omsorg per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	148	162	142	104	85
ENH03 Netto utgifter til barnehage per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	30	21	55	29	34
ENH04 Netto utgifter til barnevern per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	91	146	182	210	171
ENH05 Netto utgifter til sosialhjelp per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	232	267	297	273	289
ENH06 Netto utgifter til kommunehelse per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	100	134	94	83	143
ENH07 Netto utgifter til administrasjon per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	101	42	44	67	61

Karakter

	2016	2017	2018	2019	2020
ENH01 Netto utgifter til grunnskole per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	4.35	4.96	4.62	4.44	5.57
ENH02 Netto utgifter til pleie og omsorg per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	3.65	3.52	3.71	3.98	4.55
ENH03 Netto utgifter til barnehage per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	4.96	4.42	4.71	5.04	5.69
ENH04 Netto utgifter til barnevern per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	4.25	3.76	3.7	3.49	3.93
ENH05 Netto utgifter til sosialhjelp per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	3.36	3.3	3.22	3.25	3.19
ENH06 Netto utgifter til kommunehelse per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	4.29	3.98	4.39	4.55	4.12
ENH07 Netto utgifter til administrasjon per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	4.1	3.86	5.11	4.72	5.35

Nøkkeltall

	2016	2017	2018	2019	2020
ENH01 Netto utgifter til grunnskole per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	12469.54	12770.94 ↑	14026.75 ↑	14854.44 ↑	13767.83 ↓
Vekt i sektor: 30%, vekt totalt: 1.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi →	14024.22	14655.56	15356.8	16015.25	15735.27
ENH02 Netto utgifter til pleie og omsorg per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	16605.23	17614.64 ↑	18386.26 ↑	18827.38 ↑	18545.27 ↓
Vekt i sektor: 35%, vekt totalt: 1.8% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi →	17297.87	17802.94	19016.94	20079.03	20248.3
ENH03 Netto utgifter til barnehage per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	7463.61	7637.61 ↑	8254.32 ↑	8358.45 ↑	8404.32 ↑
Vekt i sektor: 15%, vekt totalt: 0.8% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi →	8587.58	8825.21	9268.22	9710.42	9677.56
ENH04 Netto utgifter til barnevern per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	1646.47	2147.79 ↑	2375.15 ↑	2641.53 ↑	2255.8 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi →	2254.76	2531.98	2549.67	2611.21	2467.52
ENH05 Netto utgifter til sosialhjelp per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	3489.38	3468.6 ↓	3950.62 ↑	3627.74 ↓	3170.95 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi →	3037.26	2671.28	2811.71	2826.16	2550.88
ENH06 Netto utgifter til kommunehelse per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	2371.5	2533.78 ↑	2565.27 ↑	2693.44 ↑	3260.78 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi →	2799.66	2816.11	3018.87	3237.98	3541.12
ENH07 Netto utgifter til administrasjon per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	3623.9	3470.24 ↓	3617.07 ↑	4049.11 ↑	3757.61 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi →					